

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
6-hasábos petit sor egyszer 20 fillér.
minden következőnél 16 fillér.
Bélyegdíj külön 60 fillér.
Nyitászor 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Szombat, márczius 24.

Mai számunk több közleményei:

- Vezércikk: Hazai beszerzési források.**
- A képviselőház ülése.**
- A transzváli háború.**
- Felozlatott udvartartás.**
- Dumba Miklós meghalt.**
- Ugron hálójára a hadügyminiszternek.**
- Képviselőválasztás Lippán.**
- Chamberlain és egy bír-asztaltársaság.**
- A rágalmaszó ideklése.**
- Öngyilkosság idegességéből.**
- Szerelmi dráma az istállóban.**
- Tárcsa: A muzsikus-fürtök.** Irta: Kozma A.
- Regény-Csarnok: Egy titkos rendőr kalandjai.** Irta: Conan Doyle.

Hazai beszerzési források.

Arad, márczius 23.

A magyar iparpártolás érdekében az eddig létesített intézmények és határozatok között egy sincs, mely oly fontos gyakorlati értéket képezne, mint az ország ipari életének egyik hatalmas organuma: az országos iparegyesület által nagy gondal és szorgalommal készített azon időszakos füzet: „Hazai beszerzési források”, melyben összegyűjti mindazon hazai forrásokat, melyek a hazai iparcikkek beszerzésénél számbavehetők.

Ez a vállalat éppen olyan közhasznú, mint hazafias, mert a hazai beszerzési források ismeretének minél szélesebb körben való elterjedése nemcsak felette fontos eszköze az iparpártolási mozgalom terjedésének, hanem egyik biztosítéka a mozgalom gyakorlati irányának.

A közhasznú időszakos füzetből most jelent meg immár a harmadik szám, me-

lyet kívánatra bárkinek díjtalanul küld meg az országos ipar-egyesület.

Ebből a füzetes kiadásból meggyőződünk arról, hogy a tizenhat csoport az iparcikkek oly rengeteg sorát foglalja össze a forrás és keresleti cikkek megnevezésével, aminőről nemcsak a kicsinyben fogyasztóknak, de kereskedőinknek sem volt teljes fogalmuk.

Van iparunk! Legalább van olyan, melyet beszerzéseinknél figyelemre méltatni hazafias kötelesség.

Csak tessék kereskedőinknek utána járni a beszerzési forrásoknak, tessék azoknak létezését tudomásul venni, megismerni s nem azt hangoztatni, hogy ilyen, meg amolyan iparcikk nem létezik Magyarországon; vagy ha valaki rájuk olvassa, hogy igenis van, ne válaszolja azt csak úgy a világba, hogy ezen iparcikkek nem versenyképesek.

Előttünk áll a „Hazai beszerzési források” című füzet és többé el nem hiszünk senkifiaának, hogy nincs iparunk. A mely iparcikk még nem található meg nálunk, az is meg lesz nemsokára; a kereskedelmi miniszter épp azon fáradozik, hogy minden ürt, minden hézagot kitöltjön.

Ezeket a füzeteket ajánljuk kereskedőink figyelmébe, ismerjék meg ezekből a magyar ipart s ne utasítsák el azokat, a kik magyar cikkekért kérnek.

Különösen egy van, amit minden magyar és józanul gondolkozó embernek szívére szeretnénk kötni.

Özönével jönnek be Magyarország leg-

utolsó falujába is az idegen, főleg német nyelvű hűhó árjegyzékek. Igéreteik és mintáik oly fényesek, hogy kápráztatják a szemet, áraik pedig a potomságnál is olcsóbbak, szinte ők fizetnek, csak hogy vegyünk. Azonban jól tartja a magyar közmondás, hogy „olcsó husnak hig a leve.” Vagy silány az áru minden belső becs nélkül, vagy pedig az ígéretnak távolról sem felel meg az, amit pénzünk fejében kapunk. Az ilyen külföldi czégek nem is állandó vevőre számítanak, csak arra, hogy az ujonnan becsaphatók és hiszékenyek száma elég nagy lesz újabb lépemenőkre.

Magyarországon még kevés olyan iparüző vállalat van, mely a hűhó-csapáshoz oly kitanult volna, mint a nyugat; de ezzel szemben a szoliditásban pedig mi muljunk felül őket.

Erre legyen tekintettel magyar érzésű társadalmunk minden tagja és akkor a hazai beszerzési források nem csupán papíron válnak a közforgalom cikkeivé. de behatolnak az életbe s ezzel pillanatról-pillanatra minden téren gazdagabbak, hatalmasabbak és elégedettebbek leszünk. Csak hogy ehhez az kell, hogy a létező magyar ipart minden fogyasztó támogassa.

Fel kell rázni az egész magyar társadalmat és megindítani minden vonalon az akeziót, mely csak kitartó, buzgó küzdelem után végződhetik diadallal. Hiszen a magyar közéletnek van még talán egyéb tartalma is, egyéb értéke is, mint egyegy kis, de nagyhangú választási lelkesezés? Avagy talán csakugyan igaz lenne,

TÁRCSA.

A muzsikus-fürtök.

Irta: Kozma Andor.

Két fiatal ember lépett ki együtt a zeneakadémia épületéből. Az egyiknek simára beretvált, kissé szemölcsös álla, merészen rajzolt arczára még a nyakszirtjét is egészen elfedő hosszú haja volt. A ki rápillantott, szinte meghökkent: nini, a megboldogult Liszt Ferencz ifju kiadásban! A másik fiatal emkernek csinos külsején mi sem vallott a zongoraművészre.

Pedig ez is kezdő zongoraművész volt, még pedig kettejük közül a külobmbik. Legalább az akadémia komoly mesterei így vélekedtek s így is itéltek. Ezt az egyszerű, csinos fiút jelentették ki elsőnek s neki adták az akadémia első kitüntetését, az arany érdemjelet. A derék fiu szép szerényen megköszönte a selyemszalagon fityegő apróságot, aztán becsavarta selyempapirba és zsebre tette. Hosszuhaju barátja hazament, éppen e miatt tett neki szemrehányásokat.

— Polgár vagy, Péter, közönséges nyárs-polgár. Egy igazi művészlelek, mikor ilyen kitüntetés éri, tulárad és valami nagyot, különöset csinál.

— Vajjon mit?

— Hát könyekre fakad, egy perczre tán el is ájul.

— Úgyan, hagyd el. Ki csinál effele nevetéses komédiát!

— Ki? Hát a ki egészben is művész s nemcsak a mesterségére nézve.

— Bocsáss meg Xavér, de én sohasem ismerhetem el, hogy a művész és a komédiázás egy anyaméhből született. Művész az, a ki lelkével, szívével s minden erejével a művészetnek él. Hogy e mellett vannak-e komédiázó tempói, vagy nincsenek-e, az közömbös. En a magam részéről képtelen vagyok könyezni és ájuldozni a helyzet kedveért.

— De képes vagy a legnagyobb kitüntetés, a mely egy ifju művészt érhet, a melyért mindnyájunkat majd megpukkaszt az irigység, legott az ünnepies átadás után oly gondosan becsomagolni, mint egy patikus az orvosságos skatulyát s oly nyugodtan zsebre dugni, mint egy pinczér a borralalót.

— No bizony, majd én is úgy teszek veled, mint te az ezüst érmeddel! Hidd el, Xavér, mindenki mosolygott azon a naid hiaságon, hogy mindjárt kitűzted a frakkodra.

— A mit szalagon adnak, azt igenis ki kell tűzni.

— Nem kell. Csak lehet. Az én meggyőződésem az, hogy minél erősebb művész valaki, annál inkább csakis a művészetével kíván hatni. Nekem kimondhatatlanul jól esett, hogy

az aranyérmét megkaptam; holtig meg fogom becsülni ezt a kegyves, boldogító kitüntetést. De arról is biztosítlak, hogy sohasem fogom kitűzni, ha művészetemmel a közönség elé lépek. Egyetlen tenyeret se izgasson az tapsra, hogy ime, ez a művész kitűnő, mert hiszen kitűntették. A játékom, a tehetségem, a tudásom egy szóval a művészetem tessék. S ha az magában nem tetszik, hát ne tessék! Az érdemjelek kitűzése — az én érzésem szerint — csak olyan mellékes reklám-eszköz, mint ez az a la Liszt sörény, amit te is csak azért viselsz, hogy az emberek téged nagy zongoraművésznek lássanak. Van ebben egy csöpp csalás, barátom. Az igaz dolog az, hogy zongoraművésznek halljanak bennünket. Semmi közünk a szemekhez; a mi a művészetünk csupán a füleknek szól.

Xavér dühös volt, hogy irigylésreméltó művésztársa ilyen keményen verte vissza az ő támadását. Olyan feleletek forrtak a begyében, hogy bizonyára csunyán összevesztek volna, ha el nem surran mellettük egy ifju ur, a kinek Xavér hirtelen igen nagyot köszönt s hamarosan utána is futott.

Péter csendesen ballagott az ifju ur és Xavér nyomában. Nem tudta mosolygás nélkül nézni, mint hajlong sörényes művésztársa az ifju ur felé; mint mosolyog s mint kapkod folyton a kalapja pereméhez. Nyilván udvarol és hizeleg a kis ifju urnak, a ki pártfogói jóakarattal fogadja erőlködését. Az utcasarkon az

hogya a fölszabadult alkotmányos élet gyakorlásában nyitott szellentyükön át kipuffantjuk minden nemzeti erőnköt s így lelohada, a nemzeti vagyonosodás, a gazdasági érdekek, a magyar ipar védelmére érzéketlenek vagyunk?

Csak egy példát hozunk fel: a gyufát. Ezt a világra szóló találmányt magyar ember, *Irinyi* találta föl. Persze nem ő, sem nem valami magyar vállalkozó, hanem egy bécsi gyáros lett belőle milliomossá. Sebaj! De az is bizonyos, hogy ma már sok gyufagyár van Magyarországon és a magyar gyufa mindenképen van olyan jó, mint az osztrák gyárak „Crocodil-Zünder”-je és svéd gyufája. És csodálatos! Magyarországon mégis osztrák gyufát gyujtogatnak, még pedig kétféjű sasos skatulyák oldalain.

Viszonzásul az osztrákok és a csehek a magukénál hasonlíthatatlanul jobb és mindenekfelett első minőségű magyar lisztet — bojkottálják!

Hazai iparunk fellendülésének egyik legnagyobb akadály, hogy a magyar fogyasztóközönség, nemkülönben kereskedőink is, nem érdeklődnek a hazai gyártmányok iránt és ennek folytán nem is ösmerik eléggé a beszerzések hazai forrásait.

Ezen a bajon kíván segíteni a magy. kir. kereskedelmi muzeum is oly kiállítások sorozatának rendezésével, melyek tisztán csak a hazai ipari termékek beszerzésének forrásait ismertetik. E kiállítások májusban nyílnak meg az iparsarnokban. Ne resteljük tehát kereskedőink a fáradságot s látogassák meg ezen kiállításokat, hiszen ez időtájt, tavasz idején úgy is el szoktak menni — Bécsbe, hát szálljanak ki Budapesten s nézzenek szét azon a kiállításon, talán mégis lehetséges volna, hogy a sok osztrák portéka mellett magyar árut is bevezessenek üzleteikbe!

A magyar ipar fellendülésében a magyar kereskedők épp oly elsőrangú faktorok, mint maga a társadalom s ha e kettő együttes akciót fejt ki, akkor nem lesz majd ok féltetni a magyar ipart. Ezt pedig, hogy mielőbb bekövetkezzék, minden magyar hön óhajtja. P.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, márczius 23.

Künn valósággal hóvihar dühöng. Erősen havazik s kellemetlen, csipős téli szél az arczokba veri a márcziusi havat. Hány szép és nem szép leánynak és asszonynak jut a mai hóból, mert hiszen a márcziusi hó szépíti, üdíti az arcot — mondja a babona és bel sokan hisznek neki — még a székesfővárosban is.

Benn a teremben pedig teljes a sötétség. A szolgák gyorsan felgyújtják a gázlámpákat, hogy legalább valamelyes derengő homályt terjesszenek, mert világosságról szó sem lehet.

— Nem is kell! — kiáltja *Förster*, aki ma friss vicczekkel jött a Házba. — Könnyebb a sötétben hallgatni.

— Még jobban aludni — szól vissza *Bessenyei*.

Csak azután sajnálkozik mindenki a homály felett, amikor a karzatra egész sereg szép asszony és leány jött el — a csunya idő daczára. Közöttük van *Plósz* igazságügyminiszter két szép leánya, a *Barta* Ödön leánykája, akik az apjukat akarják meghallgatni, mert *Barta* is készült, az igazságügyminiszter is.

A vitát pedig csak kevesen hallgatják, komoly dolgok iránt nálunk csupán a szakemberek érdeklődnek; ma tehát a jogászok alkotják a hallgatóságot. És hallgatja az igazságügyminiszteren kívül három volt igazságügyminiszter is: *Fabinyi* Teofil a régmúlt, *Szilágyi* Dezső a múlt és *Erdély* Sándor, a félmúlt minisztere.

A vitában pedig résztvettek ma: *Barta* Ödön, *Nagy* Mihály és *Visontai* Soma.

A részletes tudósításunk itt következik:

*

Elnök: *Perczel* Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: *Szell* Kálmán miniszterelnök, *Plósz* Sándor és *Cseh* Ervin miniszterek.

A múlt ülés jegyzőkönyvét hitelesítik.

Az igazságügyi költségvetés.

Barta Ödön: Mindenekelőtt a büntető perrendtartást teszi kritika tárgyává. Gyorsabb fejlesztését kívánja a telekkönyvi betétek szerkesztésének. Javítani és emelni kívánja a bírói és segédszemélyzet fizetését. (Helyeslés a balon.) Figyelmezteti a minisztert régi ígéreteire, a miket a még benyújtandó reformok

tekintetében tett; ilyen az általános polgári perrendtartás reformja és a büntető novella beterjesztése. Ő (*Barta*) különben nem párt-szempontról beszél e költségvetésnél, hanem csupán igazságügyi szempontból s e téren örömmel látja, hogy a tuloldalon is hangzottak fel olyan kívánságok, a melyeknek hangztatása üdvös és kívánatos, mert fontos igazságügyi teendők sürgetésére vonatkozott. Nagy kifogása van a vidéki igazságszolgáltatás ellen, a bírák munkaejeje nem elegendi ki a jogkereső közönség igényeit. A nyugdíjak nagy tételéről szólva, kijelenti, hogy azok nem a munkakép telenség folytán emelkedtek, hanem az egyes bírák elkeseredéséből. Nem tartja liberalisnak *Janits* ama kívánságát, hogy az ügyvédre a numerus klausust kellene kimondani. (Szünetet tart.)

Perczel Báni jegyző: *Nagy* Mihály! (Elnök derültség.)

Barta: Bocsánat, még folytatom. A katonai igazságszolgáltatás reformját sürgeti még. A költségvetést sajnálattal nem fogadja el. (Elnök helyeslés és tetszés a szélbalon.)

Nagy Mihály örömmel üdvözli azokat a nagy igazságügyi alkotásokat, amelyeket az igazságügyi kormány legutóbb életbe léptetett. Így óriási haladást jelentenek az esküdtzéki intézménynek, a sommás eljárásnak, a fizetési meghagyásoknak, a szövetkezeteknek, a határörvidéki birtokrendezésnek a reformjai. Ezek friss szellemet hoztak be az igazságszolgáltatásba. Mégis igen sok rendezni és reformálni való ügy maradt még fenn. Így a tőzsdetanács reformját igen sürgősnek tartja; a büntető novella előterjesztését azokra nézve különösen, a hol a szükség eklatáns. A feltételes elítélést kívánja sürgősen életbe léptetni. Revizióra várnak még a kereskedelmi törvény, a mezőrendőrségi törvény és a bírói, valamint ügyvédi kvalifikáció reformja. Sürgeti az általános polgári perrendtartás benyújtását s a bírák fizetésemelését. Ezeket sokáig elodázni nem lehet, mert csak így érhetünk el a teljes igazságosság korszakához, mert csak így valósítjuk meg azt a közmondást, hogy az igazság az általam lét alapja. (Tetszés.)

Összehasonlítást tesz ezután a bírák és a katonatisztek fizetése között. Igazságtalanságnak tartja, hogy a bírák fizetése sokkal kisebb, mint a hasonrangu tisztéké. Addig is, a míg segíteni lehet rajtuk, legalább a bírák lakásdíját emelje fel arra az összegre, mint a milyen a katonatisztéké. A bírák fizetési nyugtáit elkövetni kívánja. A nyugta díja...

Förster Ottó: Nyugtával dicsérd a napot! (Elnök derültség.)

Nagy: ... felesleges teher. A költségvetést elfogadja. (Elnök helyeslés jobbról.)

Visontai Soma: *Nagy* elismeréssel és dicsőremléssel emlékezik meg a bűnvádi perrendtartás

ifju ur kegyesen kezelt Xavérnek, ez meg lekapta a kalapját s olyan mély bókot vágott, hogy hosszú sörénye egészen előreest s elborította az arczát.

Péter megint csatlakozott Xavérhoz.

— Ki volt ez a kegyes ifiur? — kérdezé egy kis gunynyal.

— Jó barátom.

— Nono, Xavér, ne dicsekedjél! Ez hozzád képest valami igen nagy férfi lehet, mert föltűnően hódoltál neki. Talán *Maeecnás*? ...

— Ne bosszants már! Azt hiszed, hogy mivel az Akadémián több szerencséd volt, mint nekem, csakugyan több vagy, mint én? Kár úgy elbizakodnod. Majd az élet mutatja meg, melyikünk ér többet.

— Jól van, jól, Xavér, ne vesszünk össze. En csak azért voltam rá kíváncsi, hogy ki volt az az ifju ur, mert magamnak is ismerősnek tetszett, de nem tudom: hova tegyem.

— Mondtam már, hogy egy jóbarátom. Különben, ha éppen érdekel — zenekritikus a könyvomatónál. Ott volt a vizsgán, mint tudósító.

Péter most már nem akart kötekedni, mert látta, hogy Xavér a gyűlölségig dühös rá. De átment az emlékezetén, hogy Xavér nem egyszer dicsekedett neki sajtóbeli összeköttetései vel. Péter együtt lakott Xavérral s mindig nagyon örvendett, hogy Xavér este soha sincs otthon, mert rendszeren találkozóra ment valami kávéházba, a hol — úgy mondá — naponkint

sok ujságíró gyűl össze. Péter aztán az estét zavartalanul a zongorának szentelhette.

Másnap Péter nagyon megütődött az ujságokon. Majdnem valamennyiben egyazon tudósítás volt a zeneakadémia vizsgájáról. Ez a tudósítás nem azért háborította fel, mert ő, az első kitüntetett, alig volt benne említésre méltatva, hanem, mert rosszakaratu s igaztalan támadás volt abban a zeneakadémia egész mesterei kara ellen. Hogy ezek a pedáns, lelketlen mesterek nem méltányolják a lángészt, az igazi tehetséget. Lángész, igazi tehetség csak egy mutatkozott a vizsgán — Xavér ur. Ez csupa hév, csupa idealizmus, csupa művészet. Ez tehát nem kell a pedánsoknak. Az első kitüntetést nem ennek adták, hanem valamely beflázó eminensnek. Valamely nyárspolgári, szorgalmas klavirmester-jelöltnek, a ki csupa próza, józan-ság, minden ideális lendület nélkül.

Péter jól látta, hogy ez a tudósítás Xavér és ama kis ifiur tegnapi találkozásának gyümölcse. Nem tudott többé Xavérra ránézni. Hívány reklámhős, szédelő! Pfuj! ...

Rettenetesen összeveszték. Eselváltak utjaik — mindörökre. Harmincz esztendő mult el. Óriási plakátok hirdették minden utcasarokon a nagy mesternek, a zongorakirálynak, Xavérnak hangversenyét. Az ujságok hasábot irtak e páratlan zongoraművész amerikai körútjának sikereiről. Es most, diadalban s dollárokból uszva, visszatér kedves hazájába s megragyogtatja magyar honfitársai előtt is csodás művészetét.

Xavér a nagy, ünnepelet művész, remek dejeuner után termeiben pihent a nagy hotel első emeletén.

A pinczér behozta egy tisztelgőnek névjegyét. A nagy művész bosszusan vette át, de a mint elolvassa, ellágyult.

— Szegény Péter! ... Bocsássa be rögtön.

Es belépett egy hosszú sörényes, a la Liszt fésült, beretvált és szemölcsözött, öreges karikatúra. Fekete kabátján egy egész sor arany és ezüst medáliácska fityegett színes selyem szalagokon.

Ez volt Péter.

Vele szemben állt Xavér, rövidre nyírott hajjal, jól ápolott bajusszal és pofaszakállal egyszerű, angolos gentlemanpundrában.

Szegény Péter módfelett meg volt zavarodva, de Xavér nagylelkűen tárta ki hatalmas karjait s szívére ölelte ifjúkori pajtását.

— Péterkém, édes Péterkém, hát hogy van a sorod?

Biz, az nem valami fényes, ámbar elég tisztességes híru zeneiskolája volt már Péternek helyben. Hanem mennyi keserves küzködésbe került, míg ennyire is vitte! ... A közönség és a sajtó igen soká alig akart róla tudomást venni. Most már mégis elismernek annyit, hogy a Liszt-féle módszernek jeles alkalmazója s hogy művészetével szerzett kitüntetései eléggé ajánlják. A sajtó jóakarátát is meg tudta végre szerezni sok bajjal ... s ah, ezt ápolni kell! E nélkül nálunk semmi sem megy.

Xavér e pontnál megboszankodott.

életbeléptetéséről, az esküdtszéki intézményről, a melyre egy századon át várt a magyar jogkereső közönség. A magyar esküdtek már eddig is bebizonyították, hogy okosan és bölcsen fogták fel hivatásukat. Igazságos verdikteket hoztak s ezzel bebizonyították intelligenciájukat. A sajtószabadságot korlátozó intézkedések visszavonását követeli. A mai igazságszolgáltatási reformok mellett a sajtószabadságot megszorító intézkedések anachronizmus. Janits kívánságát szintén nem tartja egészen liberálisnak, mert a magyar ügyvédek számát még most megszorítani felesleges. Hosszabban beszél az ügyvédek jog és szabadság fejlesztő érdemeiről.

(Ekkor már nagyobb érdeklődéssel hallgatják Visontait. Hire jár ugyanis, hogy Rohonyi Gyulával és Perczel Bénivel fogadott: ha 25 percnél tovább beszél, minden percért egy üveg pezsgőt fizet. A 25 perc lejárt és Visontai lassan, nyugodtan beszél tovább, mintha még legalább egy óráig akarna beszélni. Perczel vidáman jár-kél, szeretné biztatni Visontait, de nem meri, mert attól tart, hogy hirtelen befejezi beszédét.)

Tarajosy Sándor a szabadelpvűpártról a szünet után szintén a megoldásra váró igazságügyi reformokat sürgeti.

Kálmán Károly beszélt ezután. Miután Kálmánnál szép csengésű hangja feledteti a mit beszél, folytonos zavartalan jókedv és derűtség kísérte előadását, a melyben Egant dicsérte és Komjáthy támada.

Komjáthy Béla személyes kérdésben szólal fel és zajos helyeslés között jelenti ki, hogy a parlamentbe vallást, felekezeti elfogultságot behozni nem szabad; itt mindenki magyar és hazafi és ez a fődolog. Egan feltűnési viselkedéséből egy csomó frázist mondott el, a melyek egy felekezetre nézve sértők voltak. Ezt nem tartja helyesnek, okosnak, méltányosnak és igazságosnak. (Zajos helyeslés a jobb oldalról és a szélbalról.)

Kálmán Károly röviden válaszolt, azután Polónyi Géza a tőzsdetanács és tőzsdébiróság reformját sürgette.

A miniszter holnap válaszol a vitában elhangzottakra.

TAVIRATOK.

Loubet kegyelmet gyakorol.

Páris, márczius 23. (Saját tud. táv.) A Figaro jelentése szerint Loubet elnök Christiani grófnak kegyelmet adott. Az erre vonatkozó dekrétumot kedden írja alá. Ugyanakkor még 50 más elítélt is

— Igen elkényeztetitek itt a skriblereket, öreg. Nagy hiba. Nem kell velük törődni, ez az én elvem. Irjanak, a mit tetszik. Én bizony nem udvarlok senkinek.

— Könnyen beszélsz te, szerencsés Xavér. De mi, szegény ördögök!

— Nektek is büszkébbeknek kellene lennetek. Ti azonban a régi szerencsétlen klavirmesteri obligációk rabjai vagytok. Már például, megbocsáss — itt egyre-másra ilyen á la Liszt figurákkal találkoztam, a milyen te is vagy. Minek ez?

— E nélkül nem hiszik el rólunk, hogy zongoraművészek vagyunk.

— Nevetséges állapot. A zongoraművészt nem a sörény teszi, hanem a játéka.

— Magam is így vallottam husz esztendeig. Azután be kellett adnom a derekamot.

Xavér, látévén minden henczegést, jólelkűen elgondolkozott. Alig tudta elfojtani a könyeit, mikor néhány perc múlva Péter kezére tévén a magáét, a következő vallomásra fakadt:

— Szegény öreg Péterem, emlékszel még az összeveszésünkre? . . . No, ugy-e hogy e nélkül nem indul meg semmi? . . . Én jókor használtam ki, most már nélkülözhetem. Te vénségedre fanyalodtál rá, mikor már késő . . . Pedig — meg ne mondd senkinek, mert ugysem hiszi el senki — becsületszavamra: vagy ám te akkora művész, mint én. Ha ugyan nem nagyobb!

kap kegyelmet. Az elnök hétfőn tér vissza Párisba.

Sztrájk.

Brünn, márcz. 23. (Saj. tud. távirata.) A Friedmann Miksa czég zwittai selyemgyárában szerdán 330 munkás abbahagyta a munkát. A sztrájk főoka az, hogy a czég új munkarendet léptetett életbe, a melynek egyik rendelkezése úgy szól, hogy a munkások bármikor fölmondás nélkül elbocsáthatók. Hir szerint a munkások azt kívánják, hogy a munkarend velük egyetértőleg dolgoztassék ki, hogy az eddigi 14 napos fölmondási határidő megtartassék és hogy a szigorú büntetések megszűnjenek. Szombaton munkásgyűlés lesz.

A transzváli háború.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, márczius 23.

E hónap 13-án érkezett Róberts Bloemfonteinba s azóta a nagy angol hadsereg még semmit se tett. Tétlenül vesztegel az oranjeiek fővárosában, sőt még a környékbeli vasutak és hidak biztosítását is elmulasztotta. Így sikerülhet a buroknak egy kissé későn, de még mindig hasznos kísérlete, hogy Bloemfontein fölött 20 km.-nyire egy vasuti hidat felrobbantottak.

Nagyon rossz lehet az előrsi szolgálat ott az angoloknál és nagyon megérik, hogy nincs ott lord Kitchener, aki vezérkari főnöki czimmel a háború tulajdonképeni vezetője és az angolokra szerencsés fordulatnak előidézője. Neki most másfelé van dolga, a fokföldi és nyugati tartományok felkelőit kell levernie. A mig ezt el nem végzi, Roberts serege egy lépést sem fog előre tenni.

Erre vall a Daily Mail tudósítójának jelentése is, mely szerint három héten belül újabb hadmozdulat nem valószínű, mert a tárgyalások folynak. — Ez az utóbbi megjegyzés lehet egyszerű kifogás, lehet azonban esetleg jelzése olyan dolgoknak, amik most a kulisszák mögött folynak s a mikről nem tud a nyilvánosság. Talán Roberts folytat béketárgyalást, mi ugyan nem igen valószínű. De vonatkozhatik a Daily Mail titokzatos megjegyzése olyan tárgyalásokra is, melyek talán Anglia és a nagyhatalmak között folynak. Az események adják meg majd ennek a kérdésnek a megoldását.

Mai távirataink a következőket jelentik:

London, márczius 23.

A Times-nak jelentik Bloemfonteinból tegnapi kelettel, hogy Krüger elnök e hó 21-én egy proklamációban kihirdette, hogy Oranje szabadállam a Délafrikai köztársaságba kebeleztetett be, ellenben Steyn elnök egy ellenproklamációban közzé tette, hogy Oranje szabadállam tovább is sértetlenül áll fenn.

London, márczius 23.

A Daily News-nak jelentik Springfonteinből 21-iki kelettel: Gatacre tábornok és törzskara még itt van.

London, márczius 23.

A Times-nak jelentik Kimberleyből tegnapi kelettel: A Mafeking fölszabadítására rendelt csapatok elindulásának napját még nem tudják.

London, márczius 23.

Barklyeastből érkező távirat jelenti, hogy a burok fegyvereinek beszolgáltatása nagyon lassan halad. Valószínűleg elrejtették a burok fegyvereiket.

A rágalmozó vezeklése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, márczius 23.

Ki ne hallotta volna szomorú hírét a Kossuth-gyalázó Lepsényinek?

Páter volt, de hasznosabbnak találta ott hagyni a szerzetét, világi pappá lett, a felekezeti gyűlölség mérges igéit hirdető néplapot alapított s a szegény néptől összekoldult fillérekkel nyomdát létesített, hogy aztán eladhassa a nyomdát a saját zsebe javára.

Majd szövetkezett a hirhejt Zimándyval: Kossuth Lajos emlékének gyalázására s a Zimándy pénzeért omlott torkából és tollából a rágalom.

A Kossuth gyalázásban való bűnrészességért nyílt utcán megbotozták, választókerületéből megfutamtították s az országos felháborodás hatása alatt még a néppártból is ki-nézték.

Ezért lázadást szított a néppárt kebelében s Zichy Nándor grótot beszámíthatlan bolondnak hirdette, hogy aztán végül kibéküljön vele s lapját nekik eladja.

A botozásra újabb rágalomokkal felelt s most ezekért is vezekelni kénytelen, a következőleg hangzó nyílttéri nyilatkozattal:

Nyilatkozat.

Alulírott kijelentem, hogy a Magyar Néplap 1899. évi május hónap 5-ik napján megjelent 18-ik számában „A bünlajstrom, Olay Lajos életrajzához” czim alatt közétett közleményben foglalt összes ténybeli állításokról, föltevésekről, következtetésekről meggyőződtem, hogy azok alaptalanok. Meggyőződtem, hogy ugyanily hangu közleményért Olay Lajos már indított sajtópört és a bizonyítási eljárás során kiderült az összes vádak alaptalansága. A tárgyalás adatai szerint ama vádakot Olay Lajos ellenfelei eszelték ki. Kétségtelen tehát, hogy ezen közleményben foglalt ténybeli állítások, föltevések és következtetések Olay Lajos ur becsületét nem érintik. Ezen meggyőződésem után sajnálom, hogy félrevezettetve, ama közleményt közzétettem. Az igazság szeretetétől vezéreltetve, kötelességemnek tartottam e sorokkal elégtételt adni.

Budapest, 18900. márczius 20.

Lepsényi Miklós.

A rágalom utja, a rágalmozás mesterségének politikai fegyverül való felhasználása ily csuf vezekléshez vezet, ily szegényt hoz a papi reverendára.

Szegény választók, akiknek ez az ember a képviselőjük!

Ugron hálája

a hadügyminiszternek.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, márczius 23.

A „Magyar Szó” ma esti száma, mint nekünk táviratozzák, folytatja Ugron Gábor leleplezését, s ezuttal annak a bizalmi nyilatkozatnak a históriáját ismerteti, a melylyel a nagy székely üzletember a hadügyminiszternek meg akarta hálálni a kapott zabszállítást.

Erről a bizalmi nyilatkozatról az öszszeférhetlenségi bizottságban is szó esett, s ott elhatározták, hogy a rá vonatkozó adatokat hivatalosan beszerzik.

— Mődunkban van — írja a M. Sz. — erről a kérdéstről közelebbi részleteket adni. Ugron, hogy meghálálja a neki adott zabszállítási kedvezményt, az indítványozta az éllemezési albizottságban, hogy a delegáció hadügyi albizottsága fejezze ki köszönetét és elismerését a közös hadügy-

miniszternek azért, hogy a hadsereg részére a termények és takarmányok egy részét közvetlenül a termelőktől szerzi be.

A bizottság meglepetve hallgatta ezt az indítványt, azonban rögtön megértette a titkos sugó mivoltát, amely Ugront ennek megtételére ösztönözte, s éppen ezért elvetette a bizalmi nyilatkozatot, s helyette a következő — teljesen ellenkező hangu — nyilatkozatokat fogalmazta meg:

A delegáció hadügyi albizottsága sajnálatát fejezte ki a miatt, hogy az előtte fekvő kimutatásokból arról kellett meggyőződnie, hogy egyesek azon a ezimen, mert ők közvetlen termelők, több terményt és takarmányt szállítanak a hadseregnek, mint a mennyit maguk termelnek, s ezzel maguknak jogtalan előnyöket biztosítanak s a valódi termelőket megkárosítják.

E nyilatkozatokat — írja tovább a M. Sz. — mi természetesen nem közölkettük szóról-szóra, hanem csak lényegükben, mert az eredeti feljegyzések nem állanak rendelkezésünkre. Az összeférhetlenségi bizottság azonban egy hét leforgása alatt meg fogja kapni a teljes hitelű aktákat, s mi azokat egész teljességükben közreadjuk majd.

Tagadhatatlanul nagyon érdekes és jellemző akták lesznek azok Ugron Gábor üzleteit illetően.

SZINHAZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Szombat: Traviata, upera. Lejo Lili felléptével. (Páros bérletszünet.)
Vasárnap: Delután: Udvoške, operette. Este: Az ember tragédiája, dráma. Tövelgyi Margit felléptével. (Páratlan bérlet.)

Traviata.

— Lejo Lili harmadik vendégfellépése. —

„Traviata kedvencz partim, mert ebben kiléphetek a szerep keretéből — nagyon fáraszt és kimerít Violette, de ha van a szívemben érzélem, azt mind-mind beleöntöm az isteni dalokba.“ E szavakkal jelezte Lejo Lili a Traviata parti felfogását, és akik őt ma látták és hallották, azok mind egy véleményen voltak azon, hogy a művész nő teljes nagyságában állt előttünk, mint énekművész és mint drámai színésznő.

Ami játékát illeti, bármely drámai hősnő megirigyelhetné volna mai alakításáért — és ami az énekművészetét illeti, felülmulta ma a művész nő önmagát. A szerelem édes érzete fuvolaszerűen röppent el ajkáról — szenvedése megremegtette a figyelők lelkét és a halállal való vívódás leheletszerűen halt el a zenekar el-elmuló akkordjai között.

Ez a Traviata soká emlékezetes lesz előttünk, már azért is, mert oly kiváló Alfréd volt partnere, mint Déry, kinek gyönyörű hangja ma oly szépen érvényesült, mint talán még soha. Ez annál nagyobb érdem Déryre nézve, mert először énekelte Alfréd nehéz, de hatásos partiját. Pintér Györgye szintén jól sikerült különösen a második felvonás nagy áriája volt a legsikerültebb.

Az ensemble, a zenekar mind a legjobbat nyújtotta és ezért bátran állíthatjuk, hogy a mai opera-előadás a legkitűnőbbek egyike volt.

A művész nő zajos tapsokban részesült minden egyes nagyobb száma után, felvonás után ötször hívták a lámpák elé és a halás közönség, amely utolsó helyig töltötte meg a színházat, gyönyörű virágkosárral és remek csokorral tüntette ki az ünnepezt művésznőt.

Carolus.

* Lejo Lili Traviatája másodszor. Strakosch Febea vendégszereplése óta nem érdeklődött annyira a közönség operaelőadás iránt, mint ma Lejo Lili Traviatája iránt. Már délben még a

másodemeleti színészpályát is eladta Gonda és a kik arra számítottak, hogy valamelyik bérlő ki nem váltott jegyét kaphatják meg, csalódvá távoztak el a pénztártól. Ez a rendkívüli érdeklődés arra bírta Leszkay igatót, hogy Az ember tragédiája előadását vasárnapra tolja ki, ha Lejo Lilit még egy vendéjátékra rábírhajta. A művész nő sokkal hálásabb az aradi közönségnek, semhogy rá nem állott volna. Az volt csak a nehézség, hogy Lejo Lilinek szombaton részt kellett volna vennie a budapesti filharmonikusok egy hangversenyének első próbáján. Sikertelen azonban Erkel karmesterrel megegyeznie, hogy azt a próbát, melyre Bécsből a többi közt Richter is lemegy, vasárnap tartják meg. Így Lejo Lili nyert egy napot a mi számunkra, mielőtt Eszékre menne, a hol meg szerződése szerint 27-ikén kell föllépnie. Traviata tehát szombaton este másodszor kerül színre Lejo Livel és pedig páros bérletszünetben.

* Lejo Lili becsvágya. A mi kiváló vendégművésznőnk a színháznál ma valaki megkérdezte, nem esik-e nehezére mindig más színpadon, más-más közönség előtt énekelni?

— Nem — válaszolta vidám mosollyal — sőt kellemesen izgat és gyönyörködtet, mert mindig egész lélekkel, az ihlet erejével kell énekelnem és játszanom, hogy újra meg újra meghódítsam a közönséget, mely elé mindannyiszor idegenül lépek. Ez a siker mindig az én erőm sikere és ez a tudat fölemel és erőt ad a további tanulmányra, mely nélkül pedig a legnagyobb tehetség sem bírja mindig hódolatra az idegen közönséget.

Lejo Lili fokozódó aradi sikerei is igazolják, hogy az ő felfogása helyes.

* Thury Zoltán új darabja. Ma adták először a Nemzeti Színházban Thury Zoltánnak, az ismert nevű írónak „Asszonyok“ című drámáját. A darab, mint tudósítónk táviratozza, szép sikert aratott.

* Koczalski Raul hangversenyére, mely vasárnap délután 5 órakor lesz a „Fehér Kereszt“ nagytermében, nagyban készül Arad zenekedvelő közönsége. A hangverseny helyárai a következők: körszék 3 frt, zártaszék 2 frt, belépőjegy 1 frt. A jegyek Klein Mór könyvkereskedésében válthatók előre.

Dumba Miklós meghalt.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, márczius 23.

Az osztrák politikai világ egyik kitűnősége halt meg ma váratlanul Budapesten: Dumba Miklós báró, v. b. t. t. az osztrák urakházának tagja, a ki magyar rokonsága révén, de ugyis mint politikus, s legutóbb a kvótaküldöttség előadója, a magyar politikusok igaz rokonszenvét nyerte meg.

Ausztriában egyik leglelkesebb hive volt Dumba a liberális eszméknek s hosszú idők óta vitt tekintélyes vezetőserepet a parlamenti életben. Elismert pénzügyi kapacitás volt s mint ilyen került épen az osztrák kvótaküldöttség előadói székébe. Magyar-barát érzelmei és konziliáns modora sok barátot szerzett neki minálunk. Mikor a hosszú kvótaveszeke vége felé az az eszme merült fel, hogy lépjenek a számszerű egyezkedés terére, Dumba volt az első, a ki készséggel elfogadta a javaslatot és tudásával és elismert tekintélyével nagyban előmozdította a megegyezés létrejöttét.

Akkor érdekes kis szóváltásra adott ez a megegyezés alkalmat Dumba és Falk között. Ugy esett, hogy a tárgyalások befejezése után az öreg Javorszky, a lengyel képviselő, az ajtóban Széll Kálmánnal találkozáván, nyakába borult és hosszan átölelve tartotta, Dumba ez alatt a miniszterelnök bal kezét rázogatta nagy örömmel.

— Örvendező szívvel megyünk most önök-

től — mondotta Dumba — hogy végre meg tudunk egyezni.

— Mink meg üres zsebbel maradunk itt, s nem igen örülünk annak, ami önöknek olyan örvendetes, — válaszolt Falk fanyar kedvvel.

Akárhogy is végződött azonban az alkudozás, az bizonyos, hogy Dumba az egész tárgyalás folyamán rokonszenves megnyerően viselkedett.

Tegnap este kilenc órakor érkezett Dumba Budapestre anyósának özvegy Manus Szilárdnének és sógorának Joannovich György országgyűlési képviselőnek látogatására. A Királyutca 57. szám alatt volt a lakása. A pályaudvarra a házfelügyelő bérkocsival ment eléje. Este tizenegy órakor már lefeküdt. Dél előtt tíz órakor ugyanavval a kocsival ment el hazulról. Először a Kaplony-utca 7. számú házban tett látogatást, azután a Gizella-térre hajtattott Gerbeaudhoz, a honnan két kisebb csomaggal távozott és Joannovich képviselő szállására ment.

Tizenkét óra elmulhatott, mikor megérkezett lakásához. Minden különösebb nehézség nélkül ment fel az első emeletre és becsengett. A szobaleány nyitotta fel neki az ajtót. Minden rosszullet nélkül lépett be, de ekkor egyszerre szédülés fogta el, s hagyott vágódott. A szobaleány rémülten kapott utána, de nem tudta felfogni esésében. Ijedt sikoltására elősietett a háznép, s azonnal ápolás alá vette Dumbát. Orvosért küldtek, s véletlenül arra találták Janny Gyula egyetemi tanárt, a ki gyorsan próbát tett élesztési kísérletekkel, de sikertelenül.

Rövid idő múlva megérkeztek a mentők is Aczél dr. vezetésével, de már későn, Dumbát megölte a szívszélhűdés, anélkül, hogy egy percze is eszméletre tért volna.

Halála híre futó tüzként terjedt el a fővárosban, s egy óra tájban már egymást érték a gyászos ház előtt a részvétlátogatók kocsijai. Széll Kálmán miniszterelnök, mikor hirt kapott Dumba haláláról, azonnal táviratban fejezte ki részvétét özvegyének.

Bécsben a halálhír nagy megdöbbenést keltett, s annál nagyobb a részvét, mert épen most készültek Dumba hetvenedik születésnapját nagy fénynyel megünnepelni. Ez az ünneplés egyképen szólott volna a politikusnak és a magánembernek.

Mint magánember igen szeretetreméltó volt Dumba. Nagy műveltségű férfi volt, nyílt házat vitt Bécsben, s ott az irodalmi és művészeti élet kiválóságait sűrűn fogadta. A kik megfordultak termeiben, nem győzik eléggé dicsérni remek berendezését, s azokat a műremekeket, a melyeket felhalmozott. Egyebek között egész külön gyűjteménye van eredeti Makart-festményekből.

Jótekonysága és humánus lelkülete közismeretű volt. Mint a Conkordia írók és hírlapírók egyesületének egyik elnöke, különösen az egyesület nyugdíjgyűgyeiért tett igen sokat.

Magyarországon széles összeköttetései voltak. Felesége révén rokonságban volt a Teleky grófokkal, s budapesti útját is avval hozták kapcsolatba, hogy részvétlátogatást akart tenni a Teleky grófnál, a kiket a napokban borított gyászba Teleky Gézáné halála.

Dumba holttestét még az éjjel Bécsbe szállítják, s ott temetik el családi sírboltjába.

SPORT.

+ Tornászok társasestélye. Az aradi tornaegyesület elnöksége arról értesíti az egyesület-tagjait, hogy a Millennium vendéglőben holnap, szombaton tartandó társasestély fél kilenc órakor kezdődik.

Felosztatott udvartartás.

— A miramarei nászhoz. —

Arad, márczius 23.

Amióta jó királynénkat kegyetlen végzet rabolta el tőlünk, *Stefánia* volt az első asszony ebben az országban. Most ebből, a régi formák szerint semmi sincs. *Stefánia* ezen a néven nincsen többé. Hisz a keresztnéven való megszólítás csak a főhercegi rangot illeti meg.

A belga kiráyleány már egy szép fiatal magyar grófné. De ebben a minőségben aztán még egy kicsit jobban is a mienk, mint eddig volt. Mert eddig osztoznunk kellett rajta. Ezen-tul pedig a bodrog-olaszi kastély urasszonyát már el nem követelheti tőlünk se osztrák, se belga.

Amit ő tegnap nászajándéku adott a férjének, az a lemondás a multról, a tündöklő ragyogásról, a legmagasabb rangról, mindenről, ami föléje emelte azoknak, akik a trónnak csak a zsámolyáig ha elbirnak jutni, hogy ott hódoljanak.

A hivatalos lap mai száma egy egész hasábon közli a király rendelkezéseit, melyek a miramarei nászsal vannak kapcsolatban. Ezeket a megtörtént esküvőről szóló, alábbi közlemény nyitja meg:

Stefánia főhercegasszony özvegy trónörökösne ő császári és királyi Fensége folyó hó 22-én Miramareban házassági frigyét kötött nagy-lónyai és vásáros-náményi gróf *Lónyay* Elemér császári és királyi kamarással, a magyar országgyűlés főrendiháza örökös tagjával.

Ezután következik a *Stefánia* főhercegasszony udvartartásának felosztatásáról szóló közlemény, a kitüntetésekkel kapcsolatban:

Ő császári és apostoli királyi Felsége, folyó évi márczius hó 22-én kelt legfelső kéziratával, *Stefánia* főhercegasszony özv. trónörökösne ő császári és királyi Fensége udvartartásának ő Fensége újabb házasságkötése következtében történt felosztatása alkalmából, ezen udvartartás tagjait szolgálatuktól kegyelemben fölmenteni és köteleességü és odaadó szolgálatuk elismerésül:

gróf *Choloniewski-Myszka* Ede főudvarmesternek az első osztályú vaskorona-rendet díjmentesen, gróf *Gondrecourt* Emma főudvarmesternőnek az Erzsébet-rend nagykeresztjét, gróf *Pálffy* Teréz, gróf *Széchenyi* Melanie és gróf *Chotek* Szidónia udvarhölgyeknek pedig az 1. osztályú Erzsébet-rendet legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

Ő császári és apostoli királyi Felsége továbbá dr. *Auchenthaler* Ferencz udvari tanácsos, beosztott udvari orvosnak legteljesebb elismerését legkegyelmesebben nyilvánítani és *Riedl* János titkárnak a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozni méltóztatott.

Ő császári és apostoli királyi Felség végre, a főhercegasszony ő császári és királyi fensége kamarájának felosztatása alkalmából, *Haas* Ida komornának az arany érdemkeresztet, *Nehammer* Mária és *Drina* Paulina komorna-leányoknak az Erzsébet-érmét, *Pfitzner* Károly 1. oszt. udvari czukrásznak és *Matzke* Károly ajtónállónak pedig az arany érdemkeresztet legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

Végül *Erzsébet* főhercegasszony, *Stefánia* leánya udvartartásának szervezése következik, melyről a hivatalos lap az alábbiakat közli:

Ő császári és apostoli királyi Felsége, folyó évi márczius hó 22-én kelt legfelső kéziratával *Erzsébet* Mária főhercegnő ő csá-

szári és királyi fensége udvartartásának szervezése alkalmából, a szolgálatban megmaradó gróf *Coudenhove* Erzsébet kamarai előljárónőnek, odaadással teljesített hű szolgálatai elismerésül, az első osztályú Erzsébet-rendet legkegyelmesebben adományozni, gróf *Bellegarde* Ferencz belső titkos tanácsost főudvarmesterré és gróf *Chotek* Szidóniát udvarhölgygé kinevezni és ezen udvartartáshoz szolgálattévk kamarásul gróf *Bellegarde* Rudolf lovas századost, udvari orvosul dr. *Auchenthaler* Ferencz udvari tanácsost és titkáru *Riedl* János titkárt beosztani méltóztatott.

Stefániát tegnap *Szell* Kálmán miniszterelnök szívélyes táviratban üdvözölte, melyre *Stefánia* ma Miramareból a következő távirati köszönettel válaszolt:

Fogadja Excellenciád legőszintébb köszönetemet barátságos és szíves szerencsekívánataiért, a melyek nagy örömet okoztak nekem.

Stefanie.

A miniszterelnök ezt a táviratot nagy örömmel adta a képviselőknek kézről-kézre.

Chamberlain és egy búr-asztaltársaság.

— Konfliktus Anglia és a Reuss-hercegség között. —

Arad, márczius 23.

Mulatságos, tragikomikus história esett meg Géraiban, az ifjabb ágbeli Reuss hercegség fővárosában. Ártatlan tréfának tervezte ezt egy búr-asztaltársaság és mégis olyannyira dühbe jött miatta a nagy Anglia, hogy majdnem diplomáciai bonyodalmak törtek ki Nagy-Britannia és a kis, ifjabb ágbeli Reuss hercegség között. Az elefánt akart kikezdeni a kis egérrel.

Ugy történt a dolog, hogy abban az időben, midőn még a hadi isten jobban kedvezett a szabadságukért küzdő buroknak, *Géra* városában egy búr-barát-asztaltársaság alakult, a mely elhatározta, hogy kivicczi a hatalmas Chamberlaint.

A szót tett követte.

Egy osztály gárda-lovasságot, egy csapat egyiptomi tevehajcsárt, nagy számu háts lovat — mind ezt pedig czinnből — gyűjtött össze ez az asztaltársaság és egy nagy skatulyába csomagolta. Különös gonddal pakkolták be a lovakat. Só közé fektették az ujdonat-uj czinnparipákat, annak jeléül, hogy „immunusok“ a dél-afrikai klíma ellen. A skatulyába beletettek egy csinos, angol verset is, a mi következőleg hangzik:

O Chamberlain! O Chamberlain!
A box of soldiers send
We now for South of Africa'
For Yours are soon to end.
Put them against the Boeren mob!
They have not learnt to fly.
And, do You want another? Stop
We have them more! Good bye!

A mi szabadon fordítva magyarul körülbelül ennyit jelent:

Oh Chamberlain, jó Chamberlain
Fogadd a doboz katonát,
Mert Airikában oda lenn
A tiédet mind elrakták;
Ezeket küld a burok ellen,
Ha nyerni akarsz nagy csatát
S ha ez nem elég, oh Chamberlain,
Ugy küldünk — még egy skatulyát!

A vig asztaltársaság, már csaknem elfelejtette ezt az egész Chamberlain-ügyet, midőn egyszerre egy hivatalos kinézésű angol levél érkezett Londonból az asztaltársasághoz. A levél így szól:

Uraim!

A különösen tisztelt *Chamberlain* József ur megbizott, hogy az Önök levelének és csatolmányainak vételét igazoljam. A különösen tisztelt *Chamberlain* ur azt is kívánta, hogy átadjam Önöknek az ő megbotránkozásának kifejezését. Megbizott továbbá azzal is, hogy értesítsem Önöket, miszerint ilyen erősen sértő küldeménynyel szemben tanácsosnak tartja a londoni külügyi hivatal felkérni, miszerint ezen dolgot a londoni német nagykövet ur ő Excellenciája útján a német császári kormány tudomására hozza.

Tisztelettel:

Herbert Fiz Mc. Donald,
a gyarmatügyi hivatal
titkára.

Képzhető, hogy mennyire megijedtek erre a levélre az asztaltársaság tagjai, kiknek legnagyobb része állami hivatalnok. Nem tudtak hova lenni rémületükben. Átfutotta hátukat a hideg a pusztá gondolatra, hogy ő miattuk most diplomáciai bonyodalmakba keveredik a nagyhercegség Angliával. Alig mertek az utcára kimozdulni.

Szerencsére azonban nem került ennyire a dolog, mert az egész válaszhistoria nem volt igaz. Az asztaltársaság egyik tagja ugyanis becsapta a társait. Mivel látta, hogy nem jön válasz a katonai küldeményre, felkérte egy Londonban élő barátját, hogy írja meg a roppant szigorú hangú levelet és ijessze meg vele a gérai búr-barátokat...

De a búr-asztaltársaság mégis csak megijedt. Azóta szerény és csendes módon ad kifejezést búr-barát érzelmeinek.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az Erzsébet I. aradi jótékonycélu asztaltársaság szombat este 8 órakor rendes heti értekezletet tart saját körhelyiségében.

(*) Az aradi izraelita kihazasító egyesület márczius 25-én délelőtt 11 órakor az izraelita hitközség tanácstermében rendes évi közgyűlést tart. Targysorozat: 1. Elnöki megnyitó és évi jelentés felolvasása. 2. Számvizsgáló-bizottság jelentésének felolvasása. 3. Elnökség és a választmány lemondása. 4. Tisztviselők választása.

Öngyilkosság idegességből.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, márczius 23.

Minden különösebb ok nélkül, látszólag érthetetlen elhatározással öngyilkosságot követett ma Aradon egy intelligens asszony: *Feichthaler* Márton kereskedő felesége. Öngyilkosságának, melyet úgy vitt véghez, hogy késsel elmetszette a nyakát, részletei a következők:

Feichthaler a Halász-utca 9. szám alatti vegyeskereskedés tulajdonosának 54 éves felesége hosszú idő óta idegbajos volt. Mindenféle bántalmakról panaszkodott s egyre attól félt, hogy meg fog örülni. Az öngyilkosság gondolatával már régebben foglalkozott s legutóbb is mondta:

— Jobb lenne, ha meghalnék, mert nem akarok a tébolydába jutni.

Férje mindenképen vigyázott rá s a kereskedés alkalmazottait is kérte, ha nincs otthon, örködjenek, nehogy az asszony valami végzetes dolgot tegyen. Hiába való volt a vigyázat, *Feichthalerné*, ma végrehajtotta öngyilkossági szándékát.

Ma délután több asszony volt a kereskedésben s hosszabban csevegtek *Feichthalernével*, ki egyszerre beszéd közben kiment az üzletből. Benyitott a raktárhelyiségbe s magára zárta az ajtót. Az egyik segéd észrevette a

dolgot s rosszat sejtve, be akart utána menni a raktárba, a de bezárt ajtó ellentállott. Mikor egy ideig hiába zörgetett, segítséget hívott s betörték az ajtót.

Borzasztó látvány tárult itt a helyiségbe lépő emberek elé. Feichthalerné óriási vértózsában feküdt a földön, nyakán hosszú seb látszott, melyből erősen patakzott a vér. Mellette egy konyhakés hevert, melylyel, mint azonnal világos volt, a nyakát elmetsette.

Rögtön orvosért futottak, de már hiába volt, Leitner Ernő dr. kerületi orvos csak azt konstatálhatta, hogy a szerencsétlen asszony meghalt, még pedig tette után azonnal. Feichthalerné nyakának baloldalát vágta el s keresztülmetsette a főüteret és a viszeret, míg a gége épségben maradt. Ugyyszólván anatómiai pontossággal sikerült neki a rögtöni halált okozó vágás.

A rendőrség részéről a jegyzőkönyvet Babesku Gyula rendőrtiszt vette fel. Más okot ő sem talált, mint az asszony idegbaját, mely az utóbbi napokban hevesebb mérveket öltött, bár annyira aggasztó nem volt, hogy ilyen végzetes eseménytől lehetett volna tartani.

Haláláról családja a következő gyászjelentést adta ki:

Feichthaler Márton a maga és az alólirottak, valamint számos rokonai nevében fájdalomtól megtörve tudatja, forrón szeretett neje, illetve leány, testvér, sógornő, nagynéne, rokon és barátinó Feichthaler Mártonné szül. Hofbauer Vilmának, 1900. márczius hó 23-án, déli 12 órákor, életének 54-ik s boldog házasságának 23-ik évében hirtelen történt elhunytát. A boldogultnak földi maradványai márczius hó 25-én d. u. 1/4 órákor fognak Sarkad Halász-utcza 9-ik számú házból a helybeli rom. kath. közsírkertben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő gyászmise áldozat pedig márczius hó 26-án d. e. 9 órákor fog a helybeli t. Minorita-atyák szentegyházában az egek Urának bemutatni. Legyen álma csendes! Aradon, 1900. márczius 23. Özv. Hofbauer Györgyné szül. Hartmann Anna, édes anyja. Özv. Hartmann Jánosné szül. Nagy Eszter és gyermekei, nagynénje, ill. unokatestvérei. Özv. Hartmann Józsefné, nagynénje. Özv. Kummer Istvánné szül. Feichthaler Mária és gyermekei, sógornője, illetve unokatestvérei. Özv. Schönauer Károlyné szül. Hofbauer Katalin és fia, testvére, illetve unokatestvére. Özv. Weil Károlyné, nagynénje.

Képviselőválasztás Lippán.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Lippa, márczius 23.

Nagy meglepetést, talán egy kis ijedelmet is keltett tegnap az a váratlanul támadt hír, hogy a lippai kerületben Fülöpp Béla dr.-on kívül második jelölt is van: Boku Széver, a lippai „Lipovana” takarékpénztár főkönyvelője. Ez a hír főképen azzal a megtoldással nyert érdekességet, hogy Boku neve már hosszú időn át folytatott, titkos előkészítő munka után került nyilvánosságra. Az igaz, hogy érthetetlenül titokban ment ez az agitáció s így az ellenpárt nem is tudhatta, hogy milyen ez a titokban készen álló tábor s tényleg okozott a dolog egy kis ijedelmet abban a nagy biztonságban, az egyedüli jelöltség nyugodt hangulatában.

No hát a Boku-pártnak ez az ijesztgetése, a nagyarányú titkos szervezkedés híre nagyon, is tulzott volt, amint ezt a tegnapi meglepetés után a mai nap eredménye megmutatta. A ma megejtett választáson Fülöpp óriási többséggel győzedelmeskedett Boku fölött. Ugy látszik, az egész csak egy kisebb demonstráció volt a lippai kerületbeli románság egy részének közrejátszásával.

A szavazás reggel kezdődött. A választás elnöke Joanovits Sándor Temes megye főjegy-

zője volt. Teljes rendben, minden incidens nélkül folyt le a szavazás mindkét részről s ami a választások alkalmával ritka dolog, egyetlen visszautasítás sem történt.

A szavazás kezdetétől fogva mindjárt a Fülöpp-pártiak voltak tulsulyban. Délutáni 1 órákor a beadott szavazatok aránya így állott: Fülöppre szavaztak 684-en, Bokura 129-en. Fél 4 órákor fejezték be a szavazást, mely a következő eredménnyel végződött:

Fülöpp dr. 901

Boku 150

szavazatot kapott, így 751 szótöbbséggel Fülöpp Béla dr. lett a lippai kerület képviselője. Az erről szóló mandátumot a választási elnök mindjárt át is adta neki.

Fülöpp tiszteletére ma este bankettet rendeztek a választók.

HIREK.

— **Előkelő vendégek** idöztek ma Aradon. Ma este ide érkeztek: Darányi Béla miniszteri tanácsos, a földmivvelésügyi miniszter öcsese, Lovas Sándor osztálytanácsos, Horváth Sándor m. kir. főerdőtanácsos. Mindannyian holnap Silingyiára utaznak erdővérteli ügyben. Ugyancsak ma érkeztek Aradra: Szentkláray Jenő dr. és Kun László dr. kanonokok Greffener J. intézővel Temesvárról. Aradi idözésük alatt mindannyian a „Fehér Kereszt”-ben vannak szállva.

— **A templomépítés ügye.** A napokban közzöltük Desseoffy Sándor csanádi püspöknek a városhoz intézett átiratát, melyben többek között az aradi templomépítési bizottság működése ellen emelt kifogást, azzal, hogy az nem buzgólkodik eléggé a rábizott ügyben. Éppen most foglalkozik majd a tanács Kristyóry János, a templomépítési bizottság elnöke és Edvi-Illes László aláírásával beérkezett beszámolóval, mely teljesen megmagyarázza, hogy mi az oka a templomépítési ügy pangásának: nem a bizottság buzgalmának, hanem a közönség érdeklődésének hiánya. Az eddigi gyűjtésnek, ugyyszólván semmi eredményo sincs. A kibocsátott 100 gyűjtőiből mindössze 13 érkezett vissza s ezek között 9 üresen, úgy, hogy összevéve 23 korona 19 fillér folyt be eddig. A gyűjtőveket átadták a számvévőségnek, honnan átvizsgálva, a hoinapi tanácsülés elé kerül. Itt fogják tárgyalni a csanádi püspök levelét is s elhatározzák vajjon ezt a templomépítési bizottság jelentésével kapcsolatosan terjesszék-e a közgyűlés elé.

— **Ünnepély a várban.** A Mortara és Novara mellett kivivott diadalmas csaták ötvenegyedik évfordulóját ünnepelte meg a cs. és kir. 33-ik gyalogezred, melyet a márczius 23-iki győzelmekhez fényes emlékek fűznek. Az ünnepély már csütörtökön este kezdődött, amikor is a vár területén lévő épületek ablakait fényesen kivilágították, a katonazenekar pedig zenés taktarodót rendezett. Ma reggel zenés ébresztő volt, majd d. e. 9 órákor Allersdorfer Julián katonai lelkész rekviemét mondott a mortarai és novarai csatákban elesett hőskért. Az egész ezred diszben vonult ki s a templom előtti téren állott föl, hol Wachsmann ezredes, ezredparancsnok a legénységhez beszédet intézett, melyet Baitz százados magyarul, Burdea százados pedig románul ismételt. Ezután kiosztották a Gyulay-féle alapítvány kamatait a legérdemesebb alisztek és közlegények között, majd pedig diszfelvonulás következett. — Délben a legénység javított menázsit és bort kapott. Ugyanekkor a tisztai kaszinóban bankett volt, melyen a helyőrség összes fegyvernembeli tisztjei vettek részt. — Délután az ilyenkor

szokásos baka-mulatság tette hangossá a várat, s bár kedvezőtlen volt az idő, nagy nézőközönségük volt a tréfás felvonulásokban és bohózatos mutatványokban, tarka jelmezekben mulatozó legényeknek.

— **Affér Heltai és Polónyi között.** A főváros pénzügyi bizottságának mai ülésén — mint tudósítónk táviratozza — heves személyes összeszólalkozás támadt Heltai Ferencz és Polónyi Géza országgyűlési képviselők között. Polónyi beszéde után Heltai így szólt:

— Én nem vagyok hirdetési vállalatok ügyében sem ügyvédje, sem közvetítője senkinek.

Polónyi erre avval vágott vissza:

— Aki ezt rólam állítja, hitvány rágalmat állít.

Mire Heltai így felelt:

— Polónyi engem meg nem sérthet.

Az ügynek, hir szerint, lovagias folytatása lesz

— **Uj-panát uj plébánosa.** Muszkálay János pápai kamarás, Ujpanát volt plébánosa, tudvalevőleg nyugdíjba ment s hosszú szolgálat után Lippán telepedett le véglegesen. Desseoffy Sándor csanádi megyés püspök a kegyur, Edelsheim-Gyulai báró előterjesztése folytán most nevezte ki az utódját Babinszky József dr. szegedi főreáliskolai hittanár személyében. Babinszky az ujjpanáti plébániát már a közelebbi napokban átveszi. A püspök egyszersmind Witálszky Ágost ujjpanáti segédlelkézt Szeged-Belvárosba disponálta. Babinszky József helyébe Varga Gábor dr. szegedi hitoktató lépett hittanárnak és utóbbi helyébe Várady Gyula szegedi segédlelkész. Schüle János segédlelkézt N.-Szt.-Miklósra, a beteg Kun Lajos dr. esperes-plébános mellé kisegítő káplánnak helyezte át a püspök.

— **A budapesti főpolgármester jubileuma.** Ma huszonöt éve, hogy Márkus József főpolgármester a főváros szolgálatába lépett. Ezt a napot a törvényhatósági bizottság tagjai külön közgyűléssel akarták megünnepelni, a miről azonban — magának a főpolgármesternek a kérésére — lemondottak. A tanács a maga körében, szintén megkivánta ünnepelni az évfordulót s Halmos János polgármester indítványára elhatározta, hogy a jubiléus főpolgármestert átiratilag üdvözli. A székesfőváros tanácsának az átiratát, diszes kivitelű tokban, pergamen papirosra írva, ma délelőtt nyújtotta át Márkus József főpolgármesternek Halmos János polgármester és Rényi Dezső főjegyző. A tanács átirata visszapillantást vet a 25 év előtti időkre, a midőn a főpolgármester a főváros szellemi munkásai sorába lépett s a mely időtől fogva ő is hűségesen igyekezett hazánk fővárosát minden tekintetben előbbre vinni. Az átirat kiemeli, hogy a főváros csodás haladásában Márkus Józsefnek is része van, mert mindig azok oldalán harcolt, a kik a közjót tartották szem előtt. A főpolgármester az átiratot átvéve, biztosította arról a tanács tagjait, hogy az irántuk való baráti szeretete örökké megmarad s ezentul is velük együttesen óhajt közreműködni a főváros fejlesztése érdekében.

— **Miniszteri titkárból pénzügyigazgató.** A király Tóth István miniszteri titkárt, a királyi tanácsosi cím díjmentes adományozása mellett és a VI. fizetési osztályba való sorozással, nagybecskereki pénzügyigazgatóvá a rendszerezett illetményekkel kinevezte.

— **Az összeférhetetlenségi törvény revíziójára** kiküldött bizottság mai ülésén, mint nekünk sürgönyzik, abban állapodott meg, hogy az összeférhetetlen ügyekben a jövő ciklustól kezdve sorshuzás utján választott bizottság zsűrszerűleg ítélkezik.

— **Knezhich Károly egri lakóhelye.** Eget városa, a mely multjához méltóan mindig egyike volt az elsőnek a hazafiságban, márczius 15-ikének megünnepelését csak magasztosabbá tette azért, hogy Knezhich Károlynak, szabadságharcunk dicső tábornokának az aradi vér-

tanunak emlékére egykori lakóhelyét emléktáblával jelölte meg és azt márczius 15-én fényes és lelkes ünnepek keretében le is leplezte. A magvas és hazafias lendülettől áthatott beszédet *Hanák Gyula*, Eger város főjegyzője tartotta meg. A hatásos beszédet a következő szavakkal végezte:

1849. október 6-ika emlékűnepe lesz a magyarok időtlen időkig, mert azt a gaztettet, melyet e napon elkövettek, megbocsájtani lehet, de feledni nem szabad soha... A magyar alkotmányra tett esküdet végső lehelletig hiven megtartottad és vértanu halált haltál a szabadságért. Emléked örökké világító példa előttünk. Te megmutattad, hogy a hazáért hogyan kell élni és ha a haza kívánja, hogyan kell meghalni. A te és társaid sírjából kel ki az a mag, a melyből a magyar függetlenség egykor terebélyes fája ki fog sarjadzani.

Ugy legyen!

A beszéd mély hatást tett a közönségre, mely a Kossuth-nóta hangjai mellett oszlott széjjel.

— **Elhunyt nagyiparos.** *Zsolnay Vilmos pécsi* nagyiparos ma reggel életének 74-ik évében, alig két heti súlyos betegség után meghalt. Az elhunyt Pécs város díszpolgára, a francia becsület-rend lovagja, a belga Lipót-rend, a harmadosztályú vaskorona-rend, a Ferencz József-rend középkeresztyének tulajdonosa volt, mint magyar műiparos pedig a legelső között állott. Ezer munkást foglalkoztató gyáranak üzemét a család tagjai fennakadás nélkül folytatják. *Zsolnay* halála városszerte megrendítő hatást keltett.

— **Reform a zálogházakban.** A belügyminiszter rendeletéből a zálogházaknál ujtás lép életbe. A zálogház tulajdonos a betevőnek, akár kéri, akár nem, a zálogba helyezett tárgyról nyugtatót köteles adni, melyet a nyugtatószelvény könyvből tép ki, olyan formán, hogy minden nyugtató fele része a könyvecskében marad. A nyugtató-könyvet a zálogház tulajdonos, azon az időntul, mikor az utolsó lap szelvényét is kiszakította, hat hónapig köteles megőrizni. Az erre vonatkozó rendeletet most tette közzé *Arad város* iparügyi osztálya. azaz, hogy kiadásától kezdve nyomban életbe lép az új eljárás.

— **Az oltáregyesület kiállítása.** A budapesti központi oltáregyesület a vidéki szegény templomok és egyházak fölszerelésére egyházi ruhákból és fölszerelésekből kiállítást rendezett *Váci-utca 46. szám a helyiségekben.* A kiállítás négy termet foglal el és gyönyörű kivitelű misemondó ruhák, romekül himzett egyházi fehérműk, kereszték, kelyhek, szent képek és mindenféle más fölszerelések vannak benne. A kiállítás elrendezése körül az oltáregyesület hölgytagjai közül *Kiss Aladárné* alelnök, *Czirák Lujza* grófnő, *Koch Teréz*, *Ghyecz Ida*, *Kelmayerné* és *Topicsné* vál. tagok buzgólkodtak. A kiállítást az este nyitotta meg *Vaszary Kolos* bíboros hercegprímás, a ki titkárával, dr. *Kohl* Medárd pápai praelátussal jelent meg az egyesületi helyiségben. A hercegprímás a kiállított tárgyak megáldása után szép beszédet mondott, melyben melegen emlékezett meg az oltáregyesület tavaly elhunyt alapítójáról: özv. gróf *Czirák Jánosné*ről. A kiállítás ma reggel nyílt meg a közönség számára. A rossz idő ellenére is sokan látogattak a kiállítást.

— **A kassa-oderbergi vasut sikkasztói.** Tudósítónk táviratozza: a kassa-oderbergi vasutnál elkövetett visszaélés egyik tettesét, *Berkos Lajost* még mindig kutatja a rendőrség. Vanak, a kik azt hiszik, hogy a fővárosban bujkál, mások ismét azt tartják, hogy ezóta már Amerika felé tart. *Leobin* dr. vizsgálóbíró ma elrendelte a büntetői zárlatot a sikkasztók vagyona. Még egy büntársuk volt a vizsgálat szerint a tetteseknek: *Appelkopf Mór* ügynök. Ez azonban még a kormánybiztosi vizsgálat megindítása előtt öngyilkos lett — megmérgezte magát.

— **Erkölcsvédés Berlinben.** Érdekes törvényeségi tárgyalás volt ma — mint tudósítónk távirata jelenti — Berlinben. A nagy erkölcsvédő akció eredményeképpen pörbe fogták a *Schuster* és *Löffler* kiadó céget és *Tenner*, meg *Linden* írókat, mint a kik műveikkel a közerkölcset sértették. *Tenner*, egy lírai poéta: *Szerelmem utjai* című munkájával vétkezett, *Linden*, osztrák származású író *Barrisonok és egy művész álma* című könyvével. Az állami ügyészség néhány kiszakított passzust vett vád alá. A törvényszék ma a kiadókat és írókat felmentette avval az indoklással, hogy kiszakított idézetekkel akármelyik klasszikus ellen is be lehetne bizonyítani az erkölcstelenséget. Az ítélet érdekes, mert a *Lex-Heintze* elleni nagy akció hatását mutatja.

— **Művésziparagrafus a hadseregben.** Hatalmas két-kötetes munka hagyta el ma a sajtót: a magyar királyi honvédség működéséről szóló jelentés 1891—1898-ig. Számos érdekes adat teszi változatosá ezt a könyvet, mely teljesen nyílt és áttekinthető képét adja a honvédség, a csendőrség, a koronaőrség és a honvédtiszt-képző- és nevelőintézetek mai működési szervezetének. Számos ismeretlen adatot is találunk benne, a többi közt egy rendkívül érdekeset, az ugynevezett *művésziparagrafust*, melyről eddig vajmi kevés embernek volt tudomása, bizonyára még az érdekelteknek sem. A céljában rendkívül nemes és szigorú katonai rendszabályok között páratlanul szabadelvű művésziparagrafus szerint ugyanis a honvédelmi miniszter fantartja magának a jogot, hogy oly ifjaknak is megadassa az *egyéves önkéntességi szolgálat* kedvezését, kik a véderőtörvény idevágó szakasza értelmében a megkívánt iskolai előképzettséget igazolni nem tudják, de a művészet, vagy a tudomány valamely ágában kitűntek.

— **Vörös czingulus.** *Desseuffy Sándor* eszaki megyés püspök *Blaskovics* Ferencz országgyűlési képviselőt, *Magary Pál* dr. ujon kinevezett aradszentmártoni plébánost és *Kovács Sándor* dr. theologiai tanárt konzisztoriális tagokká nevezte ki s nekik a vörös czingulus viselési jogát adományozta.

— **Halálozás.** Vettük a következő gyászjelentést: Özv. *Ortutay Béláné* szül. *Mahler* Josef, saját, ugy gyermekei *Ortutay Béla*, ifj. *Ortutay Gyula*, *Ortutay Margitka*, *Ortutay Lajos*, *Ortutay Ilonka*, valamint nagybátyja *Mahler* Ferencz és családja, unokatestvérei *Ortutay Gyula* országgyűlési képviselő és családja, *Tiszi Lajosné* és családja, *Kovács Aronné* és családja, nemkülönben számos rokonai nevében is mély fájdalommal tudatja forrón szeretett anyosa, illetőleg, nagyanya, testvér, nagynéne és rokon özv. *Ortutay Albertné* szül. *Mahler* Magdolnának, folyó évi márczius 23-án, délelőtt 11 órakor, életének 82-ik évében hosszas, súlyos szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után bekövetkezett jobblétre szenderült. A megboldogult hült tetemei márczius hó 24-én, délután 4 órakor fognak *Baththyány-utca 10. sz. a.* házból a róm. kath. szertartás szerint a felső temetőben lévő családi sírkertbe örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő gyász-mise áldozat márczius hó 27-én délelőtt 9 órakor fog a Ft. *Minorita*-atyák templomában a Mindenhatóknak bemutatni.

— **Az akadémia konkurrencsei.** A konkurrencsek a napokban bevonták vitorláikat. A meghátrálást *Zsilinszky* Mihály államtitkár egy rendelete okozta, amely a felső kereskedelmi iskolák *akadémia* címét eltörli. Csodálatos, hogy ehhez a címhez annyi sok komoly iskola ragaszkodott, pedig bizony nem jelent nálunk valami sokat az akadémia jelző. Még össze is téveszthetik az embert egy igazi akadémikussal...

— **Kirabolt községi pénztár.** A karánsebesi rendőrkapitányság táviratilag értesítette a főkapitányságot, hogy ott az éjjel ismeretlen tettesek behatoltak a községi pénztárba s a *Wertheim-kasszát* felfeszítve, abból a befolyt kész-

pénzt s az összes értékpapírt mintegy 28.000 korona értékben ellopták. A rendőrség a betörők kézrekerítésére megtette a szükséges intézkedéseket.

— **Ibolyák a hóban.** Azokra az illető „szegény ibolyákra”, a melyeket oly jól ismerünk a költeményekből, rossz idők járnak. Most midőn elérkezett az ő idejük, a midőn előtörhetnének, érvényesülhetnének, a midőn megdallolhatták volna magukat a kültelki poétákkal, im, akkor robog be nagy garral az ő legádázabb ellenségük — a hó. A tegnapi nap-sugaras időben a városon kívül, a hol csak lehetett keresték az ibolyákat és ma délelőtt, a hivatalos tavasz harmadik délelőttjén, nagy, mérges pelyhekben hullott a hó. De nem csak Aradon esik a hó, hanem a környéken is. Kétegyházi levelezőnk értesít, hogy ott reggel hét óra óta oly erősen esik a hó, mint decemberben. Mindent öt ujj vastagságu hóréteg takar.

— **Egy régi gyilkosság felderítése.** Még 1897-ben történt Ottlakán, hogy az épen vacsorázó *Borza György* gazdát valaki az ablakon keresztül meglötte. A szerencsétlen embert a golyó épen szíven találta s halva bukott le a székről. A csendőrség és a bíróság nagy erélyvel nyomozták akkor a tettest, sőt többen *Borza* haragosai közül vizsgálati fogságot is szenvedtek, azonban a gyilkos nyomába nem akadhattak. Az lett vége a dolognak, hogy a bíróság ad actatette az ügyet, s megelégedtek szépen az akkor nagy port felvert gyilkossági esetről. Ma újra elővette a bíróság az aktákat, levették róluk a port: *megkerültek a gyilkosok.* Ketten voltak: a fölbujtó, a ki megfizetett a véért, a *Borza* életéért és a gyilkos, a ki pénzért ölt, aki a vérdíjat már rég elitta. A gyilkosság elkövetésével *Budár* Simon és *Igná György* ottlakai lakosokat vádolják s a vizsgálat, mely hivatalos lesz a rejtélyes ügyre világot vetni, már javában folyik.

— **Tömeges letartóztatások Nagy-Körösön.** Nagy-Körös lakosságát lázas izgatottságban tartja a hatóságnak az a fölfedezése, hogy a nép körében óriási mértékben el van terjedve az angyalcsinálás büne. A tegnapi és mai nap folyamán 29—30 asszonyt és leányt tartóztattak le és még kétszer annyi elfogatás várható. Az elfogott asszonyok és leányok nagyjából Nagy-Körös tehetős és jómódu gazda családjából kerülnek ki. Az elfogottak között van négy városi képviselő felesége. A bűnös nők tiltott szerelmük gyümölcseit egy *Gyulai Terka* nevű rosszhírű nőszenyű segítségével tették el láb alól. Kiderült, hogy évek óta alig múlt el hónap Nagy-Körösön, melyben egyik-másik megbotlott nőnek nem lett volna szüksége *Gyulai Terka*-ra. Feljelentés alapján tartóztatták le *Gyulai Terkát*, aki a kiszivárgott hírek szerint töredelmesen megvallott már mindent. Két elfogott asszony a börtönben öngyilkosságot kísérelt meg.

— **Nagy betörés Brüsszelben.** A brüsszeli rendőrség tudatja az aradi főkapitánysággal, hogy az ottani *Teusen-féle* felszerésüzletet e hó 19-ről 20-ra virradó éjjel feltörték s onnan mintegy 10.000 frank értékű órákat s ékszerket elloptak. A betöréssel, egy, állítólag *Foucault* Károly nevű embert gyanúsítanak, a ki *Larocha-Guyonban* született, 37 éves, magas termetű, fekete haju, tömött bajszu férfi, rövid oldalszakállal. E hó 20-án tűnt el Brüsszélből egy *Guillotín* Nándor nevű francia emberrel, a ki 24—26 éves lehet, karcsu termetű, fekete szemei vannak s magával vitte 8—10 éves leánykáját is. A rendőrség intézkedett, hogy az esetre, ha a betörők Aradra érkeznek, elfoghassa őket.

— **Eljegyzés.** *Moskovits* József miskolci kereskedő e napokban jegyezte el Aradon *Bruszt* Malvina kisasszonyt.

— **Öngyilkos tanár.** A kassai állami polgári fiúiskola tanára: *Gasparik* Géza tegnap délelőtt a lakásán késsel elvágta a nyakát és kevéssel utána meg is halt. Hogy mi indította erre a tette, ma még megállapítani nem lehet. Környezete azt tartja, hogy elmezavarban követte volna el az öngyilkosságot. Már szomba-

ton el akarta magát pusztítani s az egész napot zárt ajtó mögött töltötte. A véletlen azonban arra hozta egyik társát, Kövér János színtén polgári iskolai tanárt, aki őt szándékában megakadályozta. Gasparik tervéről ennek daczára sem mondott le, hanem tegnap ismét bezárkózott, hogy tervét végrehajtsa. Délben 12 órakor a szobájába akartak menni, azonban feltűnt, hogy az csukva volt s a sürgetések daczára sem nyitotta ki. A szomszédok rossz szat sejtve, elküldtek Kövér tanárért, a ki miután látta, hogy minden kopogtatás hiába való, feltörette az ajtót. A szobában, földön fekve találták Gasparikot, vérző torokkal s mellette a földön egy kést. Nyomban orvosért küldtek, azonban Gedeon János dr. már csak a halált konstatálhatta. Az öngyilkos két levelet hagyott hátra, egyet nővéreinek: Szücs Dénesnének, a másikat a rendőrségnek, a melyben azt kéri, hogy fel ne bonczolják.

— **Kávéházból a kórházba.** A Striberny János Deák Ferencz-utczal kávéházában nagy ijedelmet okozott este felé egy öreg ur balesete, a ki az udvaron egyszerre összerogyott s élettelenül terült el a kövezeten. Az öreg ur Pfeiffer Lipót francia nyelvmester, a ki régebben, mikor még munkabíró ember volt, szebb napokat látott, most azonban pár száz korona évi járadóságából éldegélt. Az öreg ur mostanában lépett volna 88-ik életévébe, azonban aligha éri meg már, mert a helyszínén megjelent Leitner Ernő dr. véleménye szerint napjai, végegyöngülése következtében, megvannak számlálva. A rendőrség részéről Angel István dr. fogalmazó jelent meg, a ki a kávéház-tulajdonos és neje részéről nyert gondos ápolás folytán időközben magához tért Pfeiffer bácsit beszállította a közkórházba.

— **Rózsahegy lángokban.** Mindennapos kezd lenni a falvak pusztulása. Ma Rózsahegy-ről jelenti a távirat, hogy a község lángokban áll. A tűz Makoviczky turógyárában ütött ki. Liptó Sz.-Miklósról kivonultak külön vonattal a tűzoltók, de az óriási szélben alig tudnak valamit tenni a tűz fékezésére.

— **Adóhivatali kinevezés.** Az aradi m. kir. pénzügyigazgatóság Popovics Mihály berzovai lakost a mária-radnai m. kir. adóhivatalhoz díjtalan gyakoronokká ideiglenes minőségben kinevezte.

— **A ki a saját sirját ásta meg.** Az angolbur háboruban nemrég érdekes epizód történt. Egy hollandi farmer majorsága előtt vonult el az angol tüzérség Oranje államban. Pár lépésnyire a majortól a tüzekek megállapodtak és pihentek. Ejszaka a farmer, ki nagy patrióta és fanatikus ellensége volt az angoloknak, a kipányvázott lovakhoz lopózkodott s vagy tizenkettőt megmérgezett. Másnap haditörvényszék elé állították. Nem tagadta, büszkén megvallotta vétékét. S a szigorú bírák kimondták az ítéletet:

— A farmer hazaáruló, a farmer kém, tehát meg kell halnia. Súlyosbító körülmény, hogy kárt is okozott a kincstárnak. Ezért ássa meg saját sirját, ez büntetésének súlyosbítása.

Kivezették a mezőre és ásót nyomtak kezébe. Tizenkétóra hosszat ásott, ásott az elítelt s körülötte sirtak-rittak rokonai. Szivrepesztő látvány volt. Az oranjei burok keze ökölbe szorult, szemükből a harag villama cikázott, de nem mocszanhattak, még csak hangosan sem zugolódhattak. Hátuk mögött a puska csöve s a villogó szuronyerdő...

Nagy fekete domb képződött az árok mögött. Az áldozatot a mély gödör elé állították. Szemtől-szembe vele tizenkét angol katona sorakozott.

— Ó felsége a brit királynő nevében!

— Tűz!

Eldördült a tizenkét fegyver s tizenkét golyó furta át a bur patrióta mellét. Az improvizált vesztőhelyen csoportosuló nép göröngyöket dobált a gödörbe, míg egészen megtelt.

Az angol útegek másnap elvonultak. Ezt az epizódot Bendmell Alfréd scharboroughi tüzér me-

sélte el. Az ő elbeszélése alapján közölték a *Weekly Lloyd* és a pretóriai *Volkstim*.

— **Influenza járvány.** Olyan erővel dühöng megint az influenza, mint pár év előtt, mikor először tette meg járványszerű körutját. Nincs ugyszólván város, a hol százával ne lennének betegek. Következmenyeiben ugylátszik Triesztben legveszedelmesebb a betegség. Tudósítónk távirata szerint ugyanis ott a legutóbb mult héten 173 ember halt meg influenza következtében. A járvány ez idő szerint még egyre fokozottabb mérvet ölt.

— **Feltartóztatott ágyuk.** Száznegyvenöt ágyut vitt ma a vasut Pilsenből Trieszt felé, hogy ott angol hajókra téve Dél-Afrikába szállítsák azokat. Angliának tudvalevőleg oly hirtelen kellett óriási hadifelszereléseit beszereznie, hogy nem képes saját gyáraiban magát ellátni, s a külföldhöz fordult. A Krupp-czégnek a semlegesség nevében eltiltották a fegyver szállítást a hadakozók bármelyike részére is. Anglia a pilseni Skoda-féle fegyvergyárban, Csehországban rendelt ágyukat s e rendelés eredményeként indult ma Triesztnek a 145 ágyu. Afrikáig azonban bajosan jut el a küldemény. Tudósítónk távirata szerint ugyanis a *Grazer Tagblatt* azt az értesülést vette, hogy *Lemisch* képviselő, mikor St.-Weith állomáson az ágyukat vivő gyorsított tehervonatról tudomást szerzett, táviratilag kérte fel Körber miniszterelnököt, hogy tartóztassa fel a küldeményt. A miniszterelnök intézkedéséről a nyilvánosságra nem került hír, de miután hivatalosan tudomást szerzett a dologról, a semlegesség nevében bizonynyal visszatartatja az ágyukat.

— **Üldözött házalók.** Egy házalót semmi esetre se érhet nagyobb baj, mintha neki az üzletét lehetetlenné teszik. Pedig ez sokszor megeshet vele. De hogy ez a baj ne keserítse el a szegény embereket; ezért adta ki a kereskedelmi miniszter a következő rendeletet:

Valamennyi magyarországi törvényhatóságnak. Felsővidéki házalók panaszaiból arról értesülök, hogy a hatóságok nem egyszer azzal hiúsítják meg a felvidéki házalóknak hetivásárokra való kirakodását, miszerint a felvidéki házaló házalókönyvét, melyből megállapítandó, vajon az illető tényleg házaló-e, mindaddig visszatartják, míg a hetivásárnak vége. Felhívom a törvényhatóságot utasítsa az illetékes hatóságokat, hogy ezeket a felvidéki kedvezményezett házalókat jogaik gyakorlásában ok nélkül ne háborítsák, főleg pedig, hogy a házalókönyveket sürgősen és pedig a vásár megkezdése előtt vizsgálják át s ha azok rendben találtattak, a nevezett házalókat a hetivásárokra való kirakodásban ne gátolják. A kereskedelmi miniszter helyett *Csörgeő* államtitkár.

— **Pörüljárt ferblisták.** Bojtos Mihály uram, a nagy-kamarási törvénybíró törvényutató ember s mint ilyent, szörnyen bántotta az, hogy az ő falujából nem tudják kipusztítani a hazard játékot, mely annyi embert tett már szerencsétlenné a szegény földnépe között is. Ugy gondolta ki a dolgot, hogy majd segít ő a bajon. Segített is, de olyan módon, hogy biz annak ő is keservesen meg fogja adni az árát. Tudomására jutott, hogy a Gróh József borbélyüzletében esténként ugyancsak „gusztálnak“ a falusiak. A napokban kellő asszisztenciával rátört a ferbli-komániára, lefoglalta a bankot, összefogatta a játékosokat s bekísértette a község házára, a hol nyomban törvényt ült feletük. Gróh Józsefet elítélte 6 órai dutyira s azt végre is hajtotta rajta minden protestálás ellenére rögtön; két játékost pedig egyenként 48 órai favágásra ítélte, a község ház udvarán, a mely büntetést a delikvensek le is szolgáltak szépen. De ezzel még nem lett vége a dolognak, amennyiben most már Bojtos Mihály uramra kerül a sor. Feljelentették őt hivatalos hatalommal való visszaélés és személyes szabadság megsértése miatt. Az ő szerencsétlensége, hogy az új bünvádi perrendtartás ép most lépett életbe, mert ez az ő bűnének a legszigorubb üldözését rendeli el.

— **Osztálysorsjáték.** Ma tizezer koronát nyert a 14320. és 34300. számú, — ölezeret a 19072., 32945., 53719. és 59666. számú sorsjegy. A sorsolás most már mindinkább nagyszámú kis nyereeményt juttat, mert legtöbb nagy nyereemény már ki van huzva.

— **A galsai hegyszék** f. hó 22-én tartotta évi közgyűlését. Ez alkalommal a tisztikar a

következőkéj. választatott meg: Elnök: *A. halmi* Ferencz, alelnök *Uheretzky* Ottó, jeg. *Lázár* János, hegybíró *Dirlea* György.

— **A tavaszi évad** közeledik s evégből mindenütt nagy előkészületek folynak. Közöljük tisztelendő elvasóinkkal, hogy *Porter* Vilmos koronás árúhá földalatti játékaru-osztálya imponans módon rendelkezett be a tavaszi saison alkalmából, és hogy ideai raktár felszerelés és választék tekintetében lóban meglepő.

— **Katonazene.** Holnap, szombat a cs. és 33. gyalogezred zenekara nagy hangversenyt rendez a Fehér-Kereszt szálloda télikertjében. A hangverseny este 8 órakor kezdődik. Belépti díj 20.

— **Köszönet.** Az aradmegyei takarékpénz igazgatósága negyven koronát adományozott az iraelita jótékony nőgyeletnek a boldogult *Inkei* Eravatalára szánt koszorúmegváltás czimén.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papírkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265. s képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlö kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Szerelmi dráma az istállóban.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, márczius 29.

Érdekes tárgyalás folyt le ma a budapesti esküdtbíróóság előtt. A vádlott *Ujfalussy* István lopás miatt már büntetett kocsislegény volt, kit a kir. ügyészség halált okozó súlyos testi sértéssel vádolt.

Ujfalussy négy éven keresztül benső szerelmi viszonyt folytatott *Ruttkay* Eva cseléleánnyal. Az utóbbi időben azonban ráunt leánnyra, s mindenáron szabadulni akart tőle. Hiába adta értésére ezt a leánynak, ez, ennedaczára, folyton utána járt. *Ujfalussy* több ízben meg is verte, sőt egy ízben úgy elpáholta, hogy a mentőknek kellett kórházba szállítaniok. Ez történt mult év szeptember hó 1-én. *Ruttkay* Évának nem használt ez a brutálfigyelmeztetés. Alig hogy felgyógyult, eldolgá volt ismét felkeresni szeretőjét.

A mult év október hó 8-án este is utánment szeretőjének a kocsmába. *Ujfalussy* elutasította ismét magától, de a leány ennek daczára megvárta. Esti 10—11 óra között jött *Ujfalussy* a kocsmából s ekkor *Ruttkay* Éva megint hozzácsatlakozott s haza kísérte abba az istállóba, ahol szeretője aludni szokott. *Ruttkay* Éva ráfeküdt *Ujfalussy* ágyára, mire az ismét távozásra szólította fel, de a leány nem hederített. Ekkor *Ujfalussy*, aki a kocsmában beszédett italoktól amugy is felhevült állapotban volt, felkapott egy ostor nyelet s ezzel kezdte teljes erejével ütni a leányt. A nagy jajgatásra és sikoltozásra beszaladó *Rasovitz* József kocsis elvette ugyan *Ujfalussy*tól az ostor nyelet, ezzel azonban nem ért célzt, mert *Ujfalussy* erre egy *vasvillát* ragadott fel, s a szerencsétlen leányt ezzel kezdte verni, még pedig oly erővel, hogy a villa fanyele eltörött. Fájdalomtól teljesen elalélt leányt ezután *Ujfalussy* lehuzta az ágyról s kivonszolta az istállójátaja elé, s ott leöntötte egy vödör vízzel. Bár ekkor már alig pihegett a leány, *Ujfalussy* még ekkor oly erővel ütötte föbe a vödörrel, hogy az eltörött.

Ezután *Ujfalussy* — mint a ki jól végezdolgot — visszament az istállóba s lefeküdt az ágyra s mély álomba merült. Éjjelután 2 órá tájban ébresztették csak fel azzal a hírrel, hogy *Ruttkay* Éva meghalt. A haláleset hírére legjobban csodálkozott maga *Ujfalussy*. Az orvos bonczolat adatai szerint a leány számos életveszélyes sérülést szenvedett, köztük két borot és egy szegyconttörést. A vizsgálat során *Ujfalussy* beismerte, hogy súlyosan bántalmazta szeretőjét, de tagadta, hogy megölni akar volna. Védelmére azt hozta fel, hogy a tett

követésekor teljesen *részes volt*. Ezt azt állítását az orvosszakérték is megerősítették, kijelentve, hogy Ujfalussy a tett elkövetésének idején alkoholos öntudatlan állapotban volt s így akaratának szabad elhatározási képességénem birt.

Ma tárgyalta ezt az ügyet az esküdtbírósiak Lenk Gyula táblai bíró elnöklete alatt. Szavazóbírák voltak: *Cseke Kálmán és Sántha Elemér* dr. törvényszéki bírák. A vádat dr. *Selley Barnabás* kir. ügyész képviselte, vádlottat dr. *Kéthy István* ügyvéd védte.

A vádlottat, aki 1899. október 14-től mostanáig vizsgálati fogságban volt, fegyveres börtönőr kísérte be a tárgyaló terembe. Arra a kérdésre, hogy elismeri-e bűnösségét, így felelt: — Nem, mert oly részes voltam, hogy nem emlékszem semmire.

A tárgyalás folyamán mindenre ez volt Ujfalussy védekezése. A kihallgatott tanúk azt igazolták, hogy a vádlott egyébként jó ember volt, csak akkor nem, ha ivott. Amikor Ruttkai Évát halálra verte, pedig részes volt.

Az esküdtek enyhítő körülményeknek helyt adva, halált okozó súlyos testi sértésben bűnösnek mondták ki a vádlottat, kire ezért két évi börtön büntetést mértek.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A Curia ítélete a Bács-ügyben. A Budapesten este megjelenő *Magyar Szó* — mint tudósítónk táviratozza — a következőket írja: *Bács Nándor* és társainak az aradi adóhivatalban elkövetett sikkasztási bűnperében a királyi Curia három napi tanácskozás után *ma hozta meg ítéletét*. A két főbűnösre *Bácsra és Scheinbergerre* nézve, a kiket a nagyváradi tábla 6, illetőleg 6 évi fegyházra ítélte, a büntetést *helybenhagyta* avval a változtatással, hogy a vizsgálati fogságból *négy évet számít be*. — *Király* büntetését öt évről hat évre emelte fel. *Tenner és Czeglédyre* nézve *helybenhagyta* a tábla ítéletében kiszabott büntetést. — Ezzel a közleménnyel szemben tudósítónk úgy értesül, hogy a kuria még nem ítélte, s miután holnap, szombaton a tárgyalás szünetel, valószínűleg csak keddre lesz meg az ítélet. A *M. Sz.* közlése alighanem az előadói ítélet-tervezet nyomán született, azonban ezt is tévesen közli, a mennyiben azt is írja, hogy *Tenner* vizsgálati fogságával kitöltötte büntetését, holott mindössze másfél hónapig volt vizsgálati fogoly.

NAPIREND.

Márczius 24. Szombat. Róm. kath. naptár: Gábor. — Protestáns naptár: Gábor. — Izraelita naptár: Sabbat, Semini. — Görög-keleti naptár (márczius 11.): Szofrón püspök. — A nap két 5 óra 40 perczkor, nyugszik 6 óra 1 perczkor. — A hold két 1 óra 24 perczkor, nyugszik 10 óra 21 perczkor.

Időjárás. Légnymás reggel 7 órakor 757.7 milliméter, délután 2 órakor 756.5 milliméter. — Hőmérséklet reggel 7 órakor C° + 3.0, délután 2 órakor C° + 5.7. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor DK. 5, délután 2 órakor DK. 5. — Felhőzet reggel 7 órakor borult, esik, havaz, délután 2 órakor borult. — Csapadék az utóbbi 24 órában 0 milliméter.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Változó felhőzet, enyhe, jelentékeny csapadék nélkül.

Szabadságharosi emléktárgyak országos múzeuma (színház-épület, 1-ső emelet) nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belépti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Márczius 25. Koczalszki Raul hangversenée délután 5 órakor (Fehér Kereszt). — Az aradi kereskedelmi testület közgyűlése délelőtt 11 órakor (Kereskedelmi akadémia.) — A Kossuth Lajos betegsegélyző- és temetkezési-egylet közgyűlése délután 2 órakor.

Márczius 26. A Weitzer János gép-, waggongyár- és vasöntőde részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 órakor. — A békés-, csanád- és arad megyei gazdasági-egyesületek együttes igazgató-választmányi ülése délelőtt 10 órakor (Vármegyeháza) — Az aradi kereskedelmi- és iparkamara rendkívüli ülése délután 5 órakor.

Márczius 28. Körállatorvosválasztás Ternován. — Márczius 31. Az aradi vízvezetési művek részvénytársaság közgyűlése délután 4 órakor (Aradi első takarékpénztár.)

Április 8. Müttermüller József hangversenye délután 5 órakor (Fehér Kereszt.)

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDES.

Aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, márczius 23.

Márczius hó vége felé vagyunk. A tavasz szép idővel köszöntött be, de márczius hónap még meg akarta mutatni foga fehérét és ugyancsak nagy szemekben hullajtotta a hópolyheket, melyek mihamarabb elolvadtak. Az időjárás enyhe, tehát nem árthatott a havazás a termő föld veteményeinek.

A mai behozatal közepes volt. A hetivásáron mintegy 800—900 métermázsa buza és 6—700 métermázsa tengeri közepes kínálat mellett, élénk vételkedvvel került forgalomba.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona értékben:

1-ső minőségű buza 7.00—7.20.
Középmínőségű buza 6.80—6.90.
Tengeri 4.70—4.80.
Rozs névleges jegyzés 5.50.
Arpa névleges jegyzés 5.20.
Zab névleges jegyzés 4.50.
Az irányzat kellemesebb.

— A kereskedelmi kamara ülése. Az aradi kereskedelmi és iparkamara folyó évi márczius hó 25-án, azaz hétfőn délután öt órakor saját székházában (Nagy-körut 11. szám) rendkívüli teljes ülést tart. A napirend tárgyai: 1. Elnöki előterjesztés az ipari szeszgyárak kintingenségének tervbevett újabb leszállítása ellen a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur támogatásának kikérése iránt. 2. Arad sz. kir. város tanácsának átirata a város területén létező magánzalogházak által szedhető kamattétel véleményezése iránt. 3. A kamarai kerület múlt évi közgazdasági viszonyairól szerkesztett jelentés előterjesztése.

— Fizetésektelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésektelenségeket jelenti: Vogel Gyula és iarsa, Brünn. — Guth József, Szamos-Ujvár. — Kerekes Zsigmond, Szathmár. — Krancsevics Péter fia, keresk. cég Pancsova. — Stern Gábor, Jász-Apáti. — Tibély Zsigmond, Rima-Szombat. — Rosenberg Károly, Kolozsvár.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, márczius 23.

Délelőttőzsde. A Buzakinálat mérsékelt, vételkedv gyöngye. Szilárd irányzat mellett 15.000 métermázsa került forgalomba, 5 fillérrel magasabb áron. Egyéb gabonaművekben kevés forgalom. Időjárás havazás.

Zárul 12 órakor:

Buza áprilisra	7.53—7.54
Buza októberre	7.73—7.74
Rozs áprilisra	6.34—6.36
Rozs októberre	6.57—6.58
Zab áprilisra	4.93—4.95
Tengeri májusra	5.33—5.34
Repce augusztusra	12.90—13.—

Zárul 4 órakor:

Buza áprilisra	7.51—7.52
Buza októberre	7.72—7.73
Rozs áprilisra	6.33—6.34
Rozs októberre	6.57—6.59
Zab áprilisra	4.93—4.94
Tengeri májusra	5.30—5.31
Repce augusztusra	13.—13.10

Zárul 4 órakor:

Osztárk hitelrészvény	752.20
Magyar hitelrészvény	750.—
Leszámitóbank részvény	499.—
Rima-Murányi vasmű részvény	618.50
Osztárk-magyar államvasuti részvény	644.50
Közuti vasut	657.50
Városi villamos vasut részvény	340.—

S z e s z ü z l e t.

— Márczius 23. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 111 korona, kicsinyben 113 korona, finomított szesz nagyban 114 korona, kicsinyben 116 korona hordó nélkül per 100 liter $\frac{1}{10}$ beleértve 70 korona fogyasztási adót. Szárított moslák 11 korona métermázsanként.

Budapest-kőbányai sertéskeresk. csarnok.

— Márczius 23. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogramm felüli súlyban 94.—96.— fillig. Öreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillig. Fialat nehéz páronként 320 kilogramm felüli súlyban 100.—102.— fillig. Fialat közép páronként 251—320 kilogramm súlyban 100.—102.— fillig. Fialat könnyű páronként 250 kilogramm terjedő súlyban 99.—100.— fillig.

Magyar szedett: Nehéz páronként 280 kilogramm felüli súlyban 97.—98.— fillig. Közép páronként 220—280 kilogramm felüli súlyban — fillig. Könnyű páronként 220 kilogramm terjedő súlyban — fillig.

Romániai: Nehéz páronként 320 kilogramm felüli súlyban — fillig. Közép páronként 250—320 kilogramm felüli súlyban — fillig. Könnyű páronként 250 kilogramm terjedő súlyban — fillig. Romániai eredeti (Stachl) Nehéz páronként 240 kilogramm felüli súlyban — fillig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban — fillig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogramm felüli súlyban 98.—100.— fillig. Közép páronként 240—260 kilogramm súlyban 97.—98.— fillig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban 95.—97.— fillig.

Megjegyzés: A fent jegyzett árak súly szerint és pedig a szokászerű levonások mellett, egy kilogramm súlyra fillerekben értendők. — Szokászerűleg a hízott sertések teljes (brutto) súlyából az életre páronként 45 kilogramm vonandó le. A sertések vételárából a vevő javára $\frac{4}{10}$ vonandó le. A sertések osztályozásánál azok teljes (elő) sulya vétetik irányadóknak.

Sertéslétszám: Márczius hó 20-án volt készlet 29853 darab, márczius hó 21-én főlhajtott —380 darab, márczius hó 22-én elszállított —380 darab, márczius hó 22-én maradt készletben 30553 darab. Üzlet: Változatlan.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru és értéktőzsden.

Budapest, 1900. márczius 23.

Magyar aranyjárdék $\frac{4}{10}$	97.30
Magyar koronajárdék $\frac{4}{10}$	93.55
Magyar arany $\frac{4}{10}$	101.—
Magyar ezüst $\frac{4}{10}$	99.75
Magyar keleti vasut	99.50
Magyar földterhermentesítési kötvény	93.25
Magyar Italmegváltási kötvény	98.40
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	94.—
Magyar nyereménysorsjegy kölcsön	164.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	141.50
Osztárk papírjárdék	99.—
Osztárk járdék ezüst	98.75
Osztárk járdék arany	98.25
Koronajárdék	99.20
1360-iki államsorsjegyek	136.—
Osztárk-magyar bankrészvény	1790.—

KÜLÖNFELEK.

□ A találékony antikvárius. Az antikvárius:

Ez a szék XIV. Lajos korából való, maga a király használta.

A vevő: Stilusára nézve azonban úgy látszik, régiebb.

Az antikvárius: Méltóságodnak igaza van, a király ugyanis maga is ocska állapotában jutott hozzá.

□ Végső akarat. A végrendelezők nem mindig busak. Például Signora Giovana Dell'Oco meghagyta végrendeletében, hogy a koporsóba előtt zenekar menjen, s az a legcsodásabb részleteket fujja a Szép Helénából és az Angot asszonyból, azonkívül a gyászkeszletben osztogassanak háromszázötven két-két frankos bont és borral és szivarral is kínáljanak mindenkit, mivelhogy ő nem akar szomorú arcokat a temetésen. Mr. Walter Blanchardnak, a Corinthian-Club megalapítójának is megemlíthető különös végső akarat. A végrehajtója a felesége volt, aki is férje elégetett földi maradványának a hamvait egy urnában elvitte a San-Francisko öblében horgonyzó amerikai vitorlás hajóra, a Shemandohra. Az urnát, amely fekete kreppel volt bevonva, átvette a hajó vállalkozó szellemű élmező-mestere és felmászott vele a főarboczra. Övéhez erőstere az urnát. Mikor pedig fölért az árboc legvégére, akkor a szélbe szórta a hamvakat s Mr. Blanchard özvegye utoljára egy kis porfelhőt látott, amely szerteoszlott. Így szerette Mr. Blanchard a tengert.

KERPELISÓ

kölcsönkönyvtárába

(Arad, Atzél Péter-utca I. sz. az udvarban)

a következő újdonságok és pótlások érkeztek:

Csehov: Az én életem, Alexander: Egy házasság története. Hegedüs: Alakok a közhomályban, Popper: Különös emberek, Akonyi: A század gyermekei, Varga: Babonák könyve, Kalmár: Rövid élet, Ilosvay: Budapesti fény- és árnyképek, Wolzogen: A kegyelmes asszony gyermekei, Sardou: Szókimondó asszonyság, Bisson: A hálókocsik ellenőre, Artatlanul halálra ítélve, Sime: A német irodalom tört. Jerome: Regény-jegyzetek, Kempis: Krisztus követéséről, Wells: Az időgép, Kisfaludy: Vig elbeszélései, Petőfi: Családi versei, Benedek: Falusi bohémek, Delpit: A szép asszony, Peard: Molly mama, Prosper: Guillot Abseu, Cherbuliez, Saint Maur k. a. jegyese, Monologok, Platz: Utazás a természetben, Strausz: Páris és a világhírlap, Herczeg: Idegenek között, Szomaházy: Déli korzó, Kóbor: O akarta, Theuriot: A kísértés, Sand: A kis grizett, Francillon, Homokból font kötelek, Prévost: Lescant Manon, Sudermer: Egyszer volt, Gyarmathy: Monostory Katinka, Az ifjú pap, Gárdonyi: A báró lelke, Grocker: Asszony-e vagy leány? Degré: Az elzárt gyámleány, Marguerite: Marie-Anne, Ouida: Tonia, Ohnet: A szerelem mámorában, Delpit: Solange, Halévy: Kardinálné asszony, fekete golyó, Crébillon: Egy pamlag emlékiratai, Adelma: Szellem erő, anyag. Németben: Döring: Jadwiga, Heimbürg: Trotzige Herzen, Sabinens freier, Hans Beetzen, Um fremde Schuld, Mamsell Unnütz, Ruppis: Unter Fremden, Hornung: Der neue Herzog, Dr. Wilhelm: England u Die Buren, Zobeltitz: Das Heiratspaar, Bievre: Tante Baby, Burkhard: Simon Thums, Kaviar-Kalender 1889, 1893, 1895, 1898, 1900, Sidonie: Amor auf dem Lande, Satanello; Kunterbunt; Maupassant: Absonderliche Geschichten, Stendahl: Die Physiologie der Liebe, Humoristischer Kalender 1900, Francziában: Ujabb művek: Ramey, Zed Zola, Malot, Cherbuliez, Gréville és Gyptól. Havi kölcsön-díj 60 kr., vagy kötetenként 4 kr. A könyvek ujak és tiszták.

REGENY-CSARNOK.

Egy titkos rendőr kalandjai.

— Angol bűnügyi regény. —

Angol eredetiből fordította:

Szabenyi Sz.

[2]

(Folytatás.)

— Az ember, ki ezt irt irta, láthatólag jó módu mondám, — utánozni igyekeztél Holmes barátom következtetés rendszerét, — mivel az ily papiros egyike a legdrágábbaknak. Feltűnően erős és kemény.

— Feltűnően? Azt mondád? Egyáltalában nem is angol gyártmány. Tartsd csak fel a lámpához.

Ugy tettem és egy nagy „E” betűt, mellette kis „g”-t, egy nagy „P”-t, nagy „G”-t, és kis „t” betűt vettem ki benne, a papiros közepébe szöve, finom szálakkal.

— Nos mit következtetsz ebből? Kérdé Holmes.

— A gyárosnak a neve, a monogramja, vagy ilyesvalami.

— Dehogy. A G a kis t-vel „Gesellschaft” helyett áll, mely németül társaságot jelent. A P betű persze papir helyett áll. És most az Eg. Nézzük csak meg a lexikont.

Levette az állványról a Continental Gaze-ter vaskos kötetét és lapozott benne.

— Iglow. Eglowitz, — itt van az Egria. Nézzük mit mond róla: „Különösen arról nevezetes, hogy Wallenstein itt lelte halálát. Híres továbbá üvegáraitól és papir-malmairól.” Ha ha fiam, látod? Nos mi veszed ki ebből? Szemei fénylettek és egy vastag füstreteget eresztett a levegőbe szivarkájából győzelmi jelvényül.

— A papirost Csehországban csinálták, mondám.

— Határozottan. És az ember, aki e levelet irta, német. Nem észlelted a levél egyes részeinek németes összetételét? Nem veszed észre, mily udvarias és bokoló. Angol ember

igly nem ir. Most már csak arra vagyok kíváncsi, mit akarhat ez a német, ki cseh papirosra ir és álarozat kíván viselni, hogy arczát elrejtse. De itt jön már, ha nem csalódom.

Amint beszélt, az utca felől lópatkók éles zaja és kocsirobogás hallatszott, majd a csengetyü éles hangja igazolta Holmes állítását.

— A hang után itélve, két ló van befogva, mondá az ablakhoz sietve. Csinos kis „sandlaufer” kétszázötven font sterlinges állattal. Sok pénz van ebben az ügyben, mondá hozzátéve.

— Talán jobb volna ha mennék?

— Nem úgy van az doktor. Csak maradj, ahol vagy. Veszve vagyok Boswellem nélkül. Ez még úgy is érdekesnek ígérkezik, így kár volna elmulasztani.

— De a kliensed.

— Seh’se törődj vele. Nekem is, neki is szükségünk lehet segítségedre. Uj ide a karszékbe és figyelj.

Lassu, nehéz léptek hallatszottak a folyosóról, mely hirtelen megszűnt az ajtónál Hangos, parancsoló benyomást tévő kopogás hallatszott.

— Szabad! kiáltá Holmes.

Hat lábánál magasabb férfi lépett be, herculesi mellkassal és czombokkal. Ruhája gazdag volt, mondhatni a tulzásig az, ami Angliában már rossz izlésre vall. Nehéz astrakán prém diszlett kabátja ujjain; az eleje kétszer hajtott, míg nem a köpenye, melyet karján hordott, lángszinü selyemmel volt bélelve. A nyaknál összetartó tüként egy hatalmas gyémánttal kirakott tü szerepelt. A csizmái térdre felül értek és a tetejükön gazdagon voltak díszítve barna szőrmével. Ez fejezte be az általában barbár stíliú öltözéket, melyet látogatónk viselt. Széles karimájú kalapot tartott kezében, mignem arczát egészen a pofacsontig lenyúló fekete „varázsló” álaroz fedte, melyet észrevehetőleg csak e percben csatolt fel, mert keze még mindig fel volt emelve, amint belépett. Alsó arczából itélve erős, kemény jellemű ember lehetett. Vastag, lelógó ajkai, hosszú, egyenes állu, elhatározó jellemet sejtetett benne, melyet az akaratosság legvégső fokáig visz.

— Megkapta leveletem, kérdé mély, erős hangján, melyből erősen kirit a német hanglejtés. Jeleztém, hogy jövök, mondá egyikünk-ről a másikkra nézve, bizonytalanul, hogy kihez intézze szavait.

— Parancsoljon helyet foglalni, mondá Holmes. Ez az ur egy barátom, dr. Watson, ki alkalomadtán sziveskedik egyik-másik ügyemben segíteni. Kihez van szerencsém?

— Nevezzen kérem Kramm grófnak, csehországi nemes vagyok. Ugy értem, hogy ez az ur itt önnek jó barátja, kiből teljesen megbízhatom bármily kényes ügyben, nemde? Mert ha nem úgy volna, azon esetben jobb szeretnék önnel négy szemközt tárgyalni.

Felkeltem hogy megyek, de Holmes megragadott a kabátomnál és visszatolt helyemre.

— Vagy mindketten, vagy senki! mondá. Amit előttem elmondhat, ezen ur előtt is elmondhatja.

A gróf vont egyet széles vállain.

— Tehát jó, akkor megkezdem, — mondá, azzal a kikötéssel, hogy felkérem önöket uraim két évi titoktartásra, amely idő lefolytával nem lesz szükség titoktartásra. Két évig azonban fölötte szükséges, mert ha esetleg illetékes helyen tudomásra jönne e dolog, hatással volna egész Európa történelmére.

— Igérem, mondá Holmes.

— Én is.

— Meg kell bocsátaniok az álarozot, folytatá idegen látogatónk. A felséges személy, ki nek küldöttje vagyok, nem akarja, hogy ismertté tegyem magam önök előtt és egyszers-mint bevallhatom, hogy a név, melyen az előbb megneveztem magam, nem épenséggel az enyém.

— Tudomásom volt róla, mondá Holmes.

— A körülmények kissé érzékeny természetűek és a legnagyobb óvatossággal kell eljárunk, hogy elnyomjuk azt, ami végtelen botránnyá nőheti ki magát. Holmi vigyázatlan-ság által Európa egyik uralkodó családja lenne kompromittálva. Hogy tisztán beszéljek, a dolog összefüggésben van nagy Ormstein-ház-zal, kik tudvalevőleg Csehország trónörökösiei. — Arról is volt tudomásom, mondá Hol-

mes, leülve egy hatalmas karszékbe és behu-va szemeit.

Látogatónk látszólagos meglepetéssel zett a nyulának alakra, kit bizonyára Eu-legjobb okoskodójának és legelső detektívje ismert. Holmes lassan felnyitotta szemeit és reimetlenül nézett az óriási kliensre.

— Ha felséged szives lenne az ügyet r-letezni, könnyebben nyujthatnék tanácsot.

A férfi felugrott székéről és istene mérte végig a szobát kétszer háromszor. M-egy hirtelen mozdulattal letépte álarozát é-földre vetette.

— Igaza van. Én a király vagyok! M- is titkoljam?

— Hát persze, — mondá Holmes a f- között.

Felsőged még nem is beszélt, midőn már én tudatában voltam annak, hogy Wilh-Gottstreich Ormsteini Sigmund, Gassel-Fels-nagyhercegéhez van szerencsém, ki Csef-zág trónörököse.

— De remélem érte, — mondá idegen togatónk, ismét leülve és végig simítva gas, fehér homlokát, — de remélem érte, h- a dolog kényes természeténél fogva nem hatam meg ügynököt az elintézésével, anél- hogy hatalmába ne kerüljek. Bár nem szo- som ily ügyekben személyesen eljárni, mé- inkognitóban jöttem ide Prágából, hogy ör- értekezhessem.

— Parancsoljon, felséges uram, mondá f- mes ismét lezárva szemeit.

— A tények röviden ezek: Vagy öt év- ezelőtt egy Varsóban való hosszas tartózk- som alatt megismerkedtem egy kalandor- vel. Adler Irénnek hívták. Valószínűleg isme- fogja.

Eltekintve az ügy természetétől, mely rá- tatom kezében volt letéve, volt valami a- mesteri eljárásaiban, éles, találó következt- seiben, mely minden egyes ügyet felette ér- kessé varázsolta, még ha magában az ügy- nem is fordult elő lényegileg érdekes ad- Amulatba ejtő nagyszerűséggel bonyolította- a legkuszáltabb titkokat is, az ő saját, n- által megfoghatatlan rendszerével. Olyanny- hozzá voltam szokva sikeréhez, hogy egy- ker nélkül végződő nyomozást elképzelni- tudtam.

(Folytatása következik.)

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1899. évi október hó 1-től. —

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezés:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6
Gyorsvonat reggel 8.18	Szm. sz. tv. reggel 9
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11
Szm. sz. tv. délután 3.56	Személyvonat d. u. 3
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 8
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 8
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10
Soborsinig délután 2.04	Radnáról délután 2
Személyvonat d. u. 4.30	Gyorsvonat délután 4
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.20	Vegyesvonat d. e. 10
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10
Szeged felé:	Szeged felől:
Személyvonat reggel 7.15	Személyvonat reggel 8
Vegyesvonat délután 4.16	Vegyesvonat este 7
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Borosbesről szv. reg 8
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11
Borosbesig szv. du. 5.20	Személyvonat este 7

Városi színház.

Bérlétszűnet.

Pár

Szombaton, 1900. évi márczius hó 24-én:

Traviata.

Nagy opera 4 felvonásban. Irta: Piave. Zenéjét szer-Verdi. Fordította: Nádaskay L.

SZEMÉLYEK:

Valery Lejo Lili.	György Pintér H.
Bervoix Székely A.	Douphol Andorffy
Germond Déri Jenő.	D'Obigny Gáthi K.

Közdete 7 órákor.

T. Cz.
Csupán egy kísérlet és meggyő-
ződik, hogy nyomtatványokban
szébbet, jobbat és olcsóbbat
már nem lehet kívánni!

Aradi nyomda részvény-
társaság könyvnyomdája
(Csanádi-palota)

 Telefon 151. sz.

 Aradi képviselő:
RÉVÉSZ NÁNDOR
 Szabadság-tér 20.

- Báli meghívók, hangulatkeltő színekben
- Körlevelek, litografikus szépségben
- Árjegyzékek, pontos áttekintéssel
- Számlák, praktikus rendszer szerint
- Esküvői jelentések, meglepő választékban
- Névjegyek, divatosak és secessziósak
- Plakátok, az új század reklamjának megfelelően.
- Ügyvédi nyomtatványok mindig készletben

Pontosság.
 Olcsó árak
 Diszkrét izlés.

Forray-nagy-iratosi körjegyzőségénél

egy a jegyzői teendőkből jártas

jegyzői irnok

azonnal alkalmazást nyerhet

600 korona évi fizetés s mosás és ágyneműn kívül — teljes ellátás mellett.

Zachariás Árpád,
körjegyző.

Hirdetmény.

Felhivatnak mindazok, kik az 1900. évi tenyésztésre ingyen selyempetét kívánják, hogy a polgármesteri hivatalban jelentkezve, neveiket s a kívánt petemennyiséget az ott kitett ivre feljegyezzék.

Később jelentkezők kevesebb petére tarthatnak igényt, jelentkezés a pete átvételére kötelező. Az ingyen petéket átvevők kötelezik magukat:

1. Mástól petét el nem fogadni.
2. A nyert pete mennyiséget kizárólag gubótermelésre fordítani.
3. A termelt gubókat csakis a selyemtenyésztési felügyelőség megbízottjának s nem másnak átadni.

Az elsőosztályú gubók kilogrammonként 2 korona 20 fillérré, a II-od osztályúak 1 korona 60 fillérré, a hasznavehetetlen piszkos nedvesek pedig 20 fillérré fognak beváltatni.

Azok, a kik a gubókat bárki másnak eladnák, később meghatározandó összeg erejéig megfognak büntettetni.

Aradon, 1899. évi január hó 9.

Salacz,
kir. tanácsos
polgármester.

3886—1900. h. k.

Hirdetmény.

F. évi márczius hó 15-ikén egy kutya által 6 egyén megmaratott.

A kutya felbonczoltatván az veszettségben gyanusnak találtatott, minélfogva az 1888. évi VII. t.-cz. végrehajtása tárgyában a nagymélt. földmívelési m. kir. miniszterium által 40.000. 1888. sz. alatt kiadott utasítás 188 §-a alapján az Arad szab. kir. város területén levő összes kutyáknak 40 napig kötve tartását, vagy pedig ugy az utcán valamint otthon a lakásban is harapás ellen biztos szájkosárral való ellátását rendeltem el.

Miről alkalmazkodással a közönséget azzal értesitem, hogy az elfogott kutyák a törvény rendelkezése szerint kiadhatók nem lévén a szájkosár nélkül szabadon járó kutyák kivétel nélkül elfogatni és gazdáik a törvény rendelkezéséhez képest kérdőre vonatni és büntettetni fognak.

Arad szab. kir. város kapitányi hivatala mint I-ső foku állategészségügyi hatóságtól 1900. márcz. 19.

Sarlot
főkapitány.

Árverési hirdetmény.

Schneider Mártonné szül. Murosch Rozáliának, Schneider Katalin és Rozália szentmártoni lakók sok elleni ügyében, az aradi törvényszék P. 414/1900. sz. végzésével kirendelt alólirott zárgondnok részéről, ezennel közhírré tételik, hogy a kurticsi 691. sz. tjkvben felvett ingatlanokból Schneider Katalint illető hányadra a haszonbéri árverés határidejéül április hó 7. napjának d. e. 10 órája, a helyszínén Sofronya pusztán, (közvetlenül a vasut mellett) kitiizetik.

Haszonbérbe adatik: mintegy 40 hold (1100 □-öl) buzával bevett szántóföld, holdanként 40 korona kikiáltási árban;

Továbbá 40 hold (1100 □-öles) tengeri művelés alá veendő szántóföld holdanként 24 korona kikiáltási árban.

A haszonbérbeadás, esetleg kisebb részletekben is megtörténik.

A fizetési feltételek, valamint egyéb módzatok, alólirott zárgondnoknál tudhatók meg. A bérletidő tartama 1 egy év.

Szentmárton, 1900. márczius hó 10-én.

Hátlzhoffer Ádám,

1202. zárgondnok.

Arad szab. kir. városi kap. hiv.

2535—1900.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságának 3237/131—881. sz. a. kelt s a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium által a 54186—1881. sz. a. jóváhagyott szabályrendelet alapján felhívom a ház, kert, szőlő és föld tulajdonosokat, valamint azok bérlőit, hogy udvaraik, kertjük, szőlőjük és földeiken levő gyümölcs- és diszfákról, bokrok és cserjékről a hernyó fészkeket és petegyűrűket folyó évi április hó 5-ig leszedessék és azokat tűzveszélyre alkalmat nem szolgálható helyen elégessék; tavasz és nyár folyamán mutatkozó hernyók és hernyó bálók szintén leszedendők és elégetendők.

Különös figyelem fordítandó továbbá a cserebogaraknak — úgy kifejezett bogár, mint pajor alakjában — szorgos irtására. A hivatkozott szabályrendelet értelmében köteles a tulajdonos vagy bérlő azon szomszédját, ki a hernyózást a fenti módon nem eszközözi, a kapitányi hivatalnak bejelenteni.

Erről az érdekeltek azzal értesítetnek, hogy a hernyózást mulasztók az érintett szabályrendelet 4-ik szakasza értelmében azonfelül, hogy a munkálat költségére hivatalból elrendeltetik, 25 frtig, azon szomszéd pedig, ki a bejelentést sem teljesíti 10 frtig terjedhető pénzbírsággal fog büntettetni.

Ezzel kapcsolatban a kártékony rovarokat pusztító éneklő madarak kímélését a lakosság különös figyelmébe ajánlom.

Arad, 1900. évi febr. hó 20.

Sarlot,
főkapitány.

Irnok kerestetik,

ki a jegyzői teendőkből, főleg az anyakönyvvezetésben kellő jártassággal bír s mint helyettes kinevezhető lehessen, havi 30 korona fizetés és teljes ellátás mellett alólirott nál alkalmazást nyerhet; oklevéllel bírók előnyben részesülnek.

Jószáshely, 1900. márc. 22.

1099 **Karátsonyi,**
körjegyző.

Arad sz. kir. város kapitányi hivatalától.

2512—1900.

Hirdetmény.

A vető és fűmagvakat vásároló közönséget értesitem, hogy 1895. évi XLVI. t. cz. végrehajtása tárgyában kiadott 38286—96. szá. földmívelésügyi miniszteri rendelet 8-ik §. értelmében a vető és magvak árusításával foglalkozók a következők szigorú betartásának kötelezve.

Vető- és fűmagvak alatt értetnek az országban a mezőgazdasági termelés tárgyát képező, vagy e célra máshonnan behozott kultúrnövény általában kereskedelmi, ipar-, gyógy-, kerti- és takarmánynövények, valamint a füvek magvai, úgyszintén az erdei magvak is, melyek termelés céljára iparszerűen forgalomba hozattak, illetve kinnáltnak vagy árultatnak.

A vető- és fűmagvak iparszerű forgalomba hozatala, illetve kinnálása 10 kgr.-on felüli mennyiségekben a következő szabályok szerint történjék:

A vető- és fűmagvak csakis az eladó nevének, az illető mag fajánál, illetve válfajánál és származásánál (ha ehhez valamely tulajdonság van kötve) valamint az illető mag tisztaságának (súly szerint) % -ban, úgyszintén csirizási képességének (szemek száma szerint) % -ban való határozott megjelölése mellett hozhatók forgalomba. Ha a mag válfaja vagy származása az eladó előtti ismeretlen, ezt különösen kijelenteni, illetve megjelölni tartozik.

A tisztaság és csirizási képesség % számai külön-külön meghatározott számmal jelölendők; tehát pl. a tisztaság ekként 85—90% -nak jelölhető.

Ezeknek a megjelöléseknek az eladó részéről irásban meg nem rövidített szavakkal, a számjelek tisztán kiírva és pedig vagy az ajánlatban, kötelezően vagy számlában, vagy esetleg külön értesítvényben, a kicsinybeni vagy kisméretű vetítő útján eladásoknál magán a zsákon (burkolaton) le nem törölhető vagy egy könnyen el nem távolítható módon kell megtörténni. A mennyiben ez a magán a zsákon (burkolaton) történik, a zsákoknak az eladó nevének, vagy a jegyén kívül még egy más oly jellel kell megjelölve lenni, melynek alapján az árjegyzékben, ajánlatban, kötelezően, illetve számlában vagy külön értesítvényben jelzett áru azonossága kétségtelenül megállapítható legyen.

A vető- és fűmagvak szállításánál, az erre használt zsákok (burkolatok) az eladó pecsétjével (ólomzár) zárandók le, ha csak erre illetékes államvizsgáló állomás részéről ólomzárva nem volna.

Mindazokban az esetekben, melyekben vető- és fűmagvak magkereskedő részéről számla vagy más külön írásbeli értesítvény mellett szállítottatnak, köteles az eladó magkereskedő az A. melléklet szerinti nyomtatvány*) példányát csatolni, melynek a szállított vető- vagy fűmag burkolatán alkalmazott jel, a mag fajának, illetve válfajának, származásának, valamint tisztaságának és csirizási képességének % -ára vonatkozó köteles megjelölés kitüntetésére szolgáló rovatait az eladó kitöltheti.

Vető- és fűmagvaknak, mint „nyersárúnak“ termelők részéről magkereskedők részére történő eladásoknál és a magkereskedők egymásközötti forgalmában a jelen határozmányok — az illető magvak fajának, illetve válfajának, valamint eredetének vagy származásának megjelölésén kívül — nem kötelező (L. 6. §. 2. pontját).

Lóher- és luczerna-magvakat, ha azok nem teljesen arankamentesek, mesztés céljából forgalomba hozni tilos (1894. XII. t.-cz. 51. §.) úgyszintén az egyéb vetőmagvakat is, ha azok a mezőgazdaságra (növénytermelésre) hasznos gyomok magvait tartalmazzák.

A vető- és fűmagvaknak az eladó részéről kötelezően megjelölt és elegendő legkisebb tisztasági és csirizási képességének % -ára való ellenőrző vizsgálatoknál úgy a tisztaságban, mind a csirizási képességben külön-külön megjelölt 5%-nyi hiány meg van engedve. Ha pedig a vizsgálat esetleg a tisztaságnál a fenténél nagyobb hiányt, a csirizási képességénél ellenben a biztosított magasabb %-ot talál, vagy megfordítva, ezen esetekben a biztosított legkisebb tisztasági és csirizási képességének % -ok számainak 100-zal osztandó számaival szemben, a vizsgálat által talált két számadat ugyan e számtani eredménye a fűmagvaknál 10%-nyi, a többi vetőmagvaknál pedig 5%-nyi hiány mutatathat.

Figyelmeztetem tehát a közönséget, hogy vető vagy fűmagvásárlásánál óvatosan járjon el s hogy a kereskedőtől az illető magvásárlásánál, illetve válfajának származásának valamint a mag tisztaságának, úgyszintén csirizási képességének % -ban való határozott megjelölését és mindezekért a szavatosság elvállalását követelni jogosítva van.

Arad, 1900. február 15.

Sarlot Domokos
főkapitány.

*) A magvizsgáló állomásoktól szerzendő be.